

Elintarvikelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on:

- 1) varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu;
- 2) varmistaa, että elintarvikkeista annettava tieto on totuudenmukaista ja riittävää eikä johda harhaan;
- 3) suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta;
- 4) varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys;
- 5) turvata korkealaatuinen elintarvikevalvonta; ja
- 6) osaltaan parantaa elintarvikealan toimijoiden toimintaedellytyksiä.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan elintarvikkeisiin ja niiden käsittelyolosuhteisiin, elintarvikealan toimijoihin sekä elintarvikevalvontaan kaikissa elintarvikkeiden tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

Mitä tässä laissa säädetään elintarvikkeista, koskee soveltuvin osin myös elintarvikkeen kanssa kosketuksiin joutuvia tarvikkeita.

3 momentti on kumottu L:lla [30.12.2013/1195](#).

3 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tätä lakia sovelletaan myös seuraavien elintarvikkeita ja elintarvikevalvontaa koskevien Euroopan unionin säädösten ja niiden nojalla annettujen säädösten täytäntöönpanoon siltä osin kuin niiden täytäntöönpanosta ei säädetä muualla laissa:

- 1) elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, jäljempänä *yleinen elintarvikeasetus*;
- 2) rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004, jäljempänä *valvonta-asetus*;
- 3) elintarvikehygieniasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, jäljempänä *yleinen elintarvikehygienia-asetus*;
- 4) eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, jäljempänä *eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus*;
- 5) ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 854/2004, jäljempänä *eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus*;
- 6) muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, jäljempänä *GMO-asetus*;
- 7) muuntogeenisten organismien jäljitettävyydestä ja merkitsemisestä ja muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen jäljitettävyydestä sekä direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1830/2003;
- 8) uuselintarvikkeista ja elintarvikkeiden uusista ainesosista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 258/97, jäljempänä *uuselintarvikeasetus*;
- 9) elintarvikkeissa olevia vieraita aineita koskevista yhteisön menettelyistä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 315/93;
- 10) elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista ja direktiivien 80/509/ETY ja 89/109/ETY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1935/2004;
- 11) tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, jäljempänä *TSE-asetus*;
- 12) salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003;
- 13) torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005;

14) elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1924/2006, jäljempänä *väiteasetus*;

15) vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1925/2006, jäljempänä *täydentämisasetus*;

16) elintarvikelisiä aineista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1333/2008, jäljempänä *lisäaineasetus*;

17) elintarvikkeissa käytettävistä aromeista ja tietyistä ainesosista, joilla on aromaattisia ominaisuuksia, sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91, asetusten (EY) N:o 2232/96 ja (EY) N:o 110/2008 sekä direktiivin 2000/13/EY muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 1334/2008, jäljempänä *aromiasetus*;

18) elintarvike-entsyymeistä sekä neuvoston direktiivin 83/417/ETY, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999, direktiivin 2000/13/EY, neuvoston direktiivin 2001/112/EY ja asetuksen (EY) N:o 258/97 muuttamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1332/2008, jäljempänä *entsyymi-asetus*;

19) elintarvikelisiä aineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008, jäljempänä *hyväksymismenettelyasetus*; ([24.5.2013/365](#))

20) yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1224/2009, jäljempänä *kalastuspolitiikan valvonta-asetus*; ([7.11.2014/881](#))

21) maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatuja järjestelmistä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1151/2012, jäljempänä *laatuja järjestelmäasetus*; ([7.11.2014/881](#))

22) tislattujen alkoholijuomien määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 110/2008; ([7.11.2014/881](#))

23) maustettujen viinien, maustettujen viinipohjaisten juomien ja maustettujen viinistä valmistettujen juomasekoitusten määritelmää, kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1601/91; ([20.3.2015/295](#))

24) luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 2092/91 kumoamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007; ([16.12.2016/1153](#))

25) elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, jäljempänä *elintarviketietoasetus*; ([16.12.2016/1153](#))

26) imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista ruoista, erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitetuista elintarvikkeista ja painonhallintaan tarkoitetuista ruokavalionkorvikkeista ja neuvoston direktiivin 92/52/ETY, komission direktiivien 96/8/EY, 1999/21/EY, 2006/125/EY ja 2006/141/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/39/EY sekä komission asetusten (EY) N:o 41/2009 ja (EY) N:o 953/2009 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 609/2013. ([16.12.2016/1153](#))

Viitattaessa tässä laissa Euroopan unionin säädökseen tarkoitetaan kyseistä säädöstä siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Siltä osin kuin muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, jäljempänä *sivutuoteasetus*, koskee tämän lain mukaisia elintarvikehuoneistoja tai niissä harjoitettavaa toimintaa, toimivaltaisista valvontaviranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto, aluehallintovirastot ja kunnan valvontaviranomaiset siten kuin niiden toimivalta- ja toimintajaoista tässä laissa säädetään.

4 momentti on kumottu L:lla [24.5.2013/365](#).

Mitä tässä laissa säädetään Euroopan unionista tai Euroopan unionin jäsenvaltioista, koskee myös Euroopan talousaluetta ja siihen kuuluvia valtioita.

EPNAs (EY) N:o 258/97 on kumottu säädöksellä EPNAs (EU) 2015/2283 1.1.2018 alkaen. NAs (ETY) N:o 1601/91 on kumottu säädöksellä EPNAs (EU) N:o 251/2014.

4 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) yksityistalouden omaan käyttöön tarkoitettuun alkutuotantoon;
- 2) omaan käyttöön tarkoitettujen elintarvikkeiden valmistukseen, käsittelyyn tai varastointiin yksityistalouksissa;
- 3) alkoholijuomiin tai alkoholivalmisteisiin siltä osin kuin niistä säädetään muussa lainsäädännössä.

Tämän lain 3 lukua ei sovelleta 13 §:n 6 momentissa eikä 22 §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan. ([8.4.2011/352](#))

5 § ([21.12.2016/1239](#))

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Elintarvikkeita käsittelevien henkilöiden terveydentilaa koskevista vaatimuksista säädetään myös tartuntatautilaissa ([1227/2016](#)). Talousveden laadusta ja veden välityksellä leviävän taudin ehkäisystä säädetään terveydensuojelulaissa ([763/1994](#)). Elintarviketurvallisuuteen vaikuttavasta eläintautien ja eläimistä ihmisiin leviävien tautien vastustamisesta säädetään myös eläintautilaissa ([441/2013](#)). Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuotavien eläimistä saatavien elintarvikkeiden tuontivaatimuksista ja -valvonnasta säädetään eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetussa laissa ([1192/1996](#)). Elintarvikkeiden säteilyturvallisuuden arviointiperusteista säädetään säteilylaissa ([592/1991](#)). Luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä säädetään luonnonmukaisen tuotannon valvonnasta annetussa laissa ([294/2015](#)).

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *elintarvikkeella* elintarviketta siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 2 artiklassa;
- 2) *eläimistä saatavalla elintarvikkeella* eläinperäistä tuotetta siten kuin se on määritelty eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen I kohdassa 8.1., lukuun ottamatta mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua elintarviketta, joka sisältää sekä kasvipäisiä että jalostettuja eläimistä saatavia tuotteita;
- 3) *luonnonvaraisella riistalla* luonnonvaraista riistaa siten kuin se on määritelty eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen I kohdassa 1.5. sekä hyljettä;
- 4) *elintarvikemääräyksillä* tässä laissa tai sen nojalla annettuja säännöksiä sekä tämän lain soveltamisalaan kuuluvia Euroopan yhteisön säännöksiä;
- 5) *elintarvikevalvonnalla* elintarvikemääräyksiin liittyvää yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä valvontatoimenpiteitä, joilla asianomainen viranomainen toteaa, että elintarvike, siitä annettavat tiedot, sen käsittelymenetelmät ja -olosuhteet sekä elintarvikealan toimijan toiminta vastaavat elintarvikemääräyksiä;
- 6) *valvontaviranomaisella* tämän lain mukaisista valvontatehtävistä huolehtivia valtion ja kunnan viranomaisia;
- 7) *ulkopuolisella asiantuntijalla* luonnollista henkilöä tai yksityis- tai julkisoikeudellista yhteisöä taikka yritystä, joka valvontaviranomaisen valtuuttamana suorittaa valvontaviranomaisen määrittelemää valvontaan liittyvää asiantuntija-, tutkimus- ja tarkastustehtävää;

8) *terveysvaaralla* mitä tahansa biologista, kemiallista tai fysikaalista tekijää tai tilaa, joka saattaa vaarantaa elintarvikkeen turvallisuuden;

9) *ensisaapumispaikalla* Suomessa sijaitsevaa elintarvikehuoneistoa, jossa ensimmäisenä otetaan vastaan Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta Suomeen toimitettavia eläimistä saatavia elintarvikkeita, sekä elintarvikehuoneistoa, jossa otetaan välivarastosta vastaan näitä elintarvikkeita jakamattomina tuontierinä alle 48 tunnin säilytyksen jälkeen;

10) *kuluttajalla* lopullista kuluttajaa siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 18 kohdassa;

11) *elintarvikealan toimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 3 kohdassa;

12) *ensisaapumistoimijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tuo tai välittää eläimistä saatavia elintarvikkeita Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta Suomeen;

13) *elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaiheella* mitä tahansa vaihetta alkutuotannosta kuluttajalle siten kuin ne on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 16 kohdassa;

14) *muulla luovutuksella* elintarvikkeen luovuttamista korvauksetta avustukseksi, lahjaksi, näytteeksi, kokeiltavaksi tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen;

15) *omavalvonnalla* elintarvikealan toimijan omaa järjestelmää, jolla toimija pyrkii varmistamaan, että elintarvike, alkutuotantopaikka ja elintarvikehuoneisto sekä siellä harjoitettava toiminta täyttävät niille elintarvikemääräyksissä asetetut vaatimukset;

16) *jäljitettävyydellä* mahdollisuutta jäljittää elintarvike tai sen valmistusaine siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 15 kohdassa;

17) *elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvalla tarvikkeella* astioita, välineitä, pakkausmateriaaleja ja muita tarvikkeita, jotka tarkoitukseensa käytettäessä joutuvat kosketukseen elintarvikkeen kanssa;

18) *elintarvikehuoneistolla* mitä tahansa rakennusta tai huoneistoa tai niiden osaa taikka muuta ulko- tai sisätilaa, jossa myytäväksi tai muuten luovutettavaksi tarkoitettuja elintarvikkeita valmistetaan, säilytetään, kuljetetaan, pidetään kaupan, tarjoillaan tai muutoin käsitellään, ei kuitenkaan alkutuotantopaikkaa;

18 a) *liikkuvalla elintarvikehuoneistolla* yleisen elintarvikehygieniasetuksen liitteen II luvussa III tarkoitettua siirrettävää tai väliaikaista tilaa kuten esimerkiksi liikkuvaa kioskia, myyntiautoa, telttakatosta, kojua tai muuta liikkuvaa laitetta; ([30.12.2008/1137](#))

19 kohta on kumottu L:lla [8.4.2011/352](#).

20) *vähittäismyynnillä* vähittäiskauppaa siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 7 kohdassa;

21 kohta on kumottu L:lla [8.4.2011/352](#).

22) *poroteurastamolla* teurastamo, jossa teurastetaan poroja, ei kuitenkaan 23 kohdassa tarkoitettua teurastamo, jossa teurastetaan poroja vain satunnaisesti; poroteurastamossa voidaan teurastaa porojen lisäksi myös pieniä määriä muihin eläinlajeihin kuuluvia eläimiä; [\(8.4.2011/352\)](#)

23) *teurastamolla* muuta kuin edellä kohdassa 22 tarkoitettua teurastamo; [\(8.4.2011/352\)](#)

24) *alkutuotannolla* alkutuotantoa siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikeasetuksen 3 artiklan 17 kohdassa;

25) *alkutuotantopaikalla* maatilaa, puutarhaa tai muuta paikkaa, jossa harjoitetaan elintarvikkeiden alkutuotantoa;

26) *yksityistaloudella* perheen tai henkilön omaa kotitaloutta;

27) *zoonoosilla* mitä tahansa tautia tai tartuntaa, joka voi luonnollisella tavalla siirtyä suoraan tai välillisesti eläimen ja ihmisen välillä;

28) *zoonoosienaiheuttajalla* mitä tahansa virusta, bakteeria, sientä, loista tai muuta biologista taudinaiheuttajaa, joka voi aiheuttaa zoonoosin; [\(24.5.2013/365\)](#)

29) *hygienialla* elintarvikehygieniää siten kuin se on määritelty yleisen elintarvikehygieniasetuksen 2 artiklassa; [\(24.5.2013/365\)](#)

30) elintarvikkeiden kansallisella laatujärjestelmällä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahaston) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 1974/2006 22 artiklassa tarkoitettua laatujärjestelmää; [\(27.6.2014/503\)](#)

31) *valvotuilla pito-olosuhteilla* virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä annetun komission asetuksen (EY) N:o 2075/2005, jäljempänä *trikiiniasetus*, 1 artiklan 2 kohdassa määriteltyjä valvottuja pito-olosuhteita; [\(7.11.2014/881\)](#)

32) *nimisuojatuotteella* laatujärjestelmäasetuksessa tarkoitettuja maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden suojattuja alkuperänimityksiä, suojattuja maantieteellisiä merkintöjä ja aitoja perinteisiä tuotteita. [\(7.11.2014/881\)](#)

KAs (EY) N:o 1974/2006 on kumottu säädöksellä KAs (EU) N:o 807/2014. KAs (EY) N:o 2075/2005 on kumottu säädöksellä KAs (EU) 2015/1375.

6 a § [\(8.4.2011/352\)](#)

Riskien huomioon ottaminen

Tässä laissa ja sen nojalla säädettyjä velvoitteita toimeenpantaessa ja niiden noudattamista valvottaessa on otettava huomioon elintarvikealan toimijan harjoittaman toiminnan luonne ja laajuus sekä elintarvikkeeseen liittyvät muut elintarviketurvallisuuteen ja kuluttajansuojaan vaikuttavat seikat, ellei laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

2 luku

Elintarvikkeita, elintarviketuotantoon käytettäviä eläimiä, elintarvikehuoneistoja ja alkutuotantopaikkoja koskevat vaatimukset

[7 §](#)

Elintarvikkeita koskevat yleiset vaatimukset

Elintarvikkeiden tulee olla kemialliselta, fysikaaliselta ja mikrobiologiselta sekä terveydelliseltä laadultaan, koostumukseltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne ovat ihmisravinnoksi soveltuvia, eivät aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle eivätkä johda kuluttajaa harhaan.

Elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 14 artiklassa ja yleisen elintarvikehygieniasetuksen 4 artiklassa. Euroopan unioniin tuotavien ja sieltä vietävien elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista vaatimuksista säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 11 ja 12 artiklassa. Eläimistä saatavia elintarvikkeita koskevista vaatimuksista säädetään myös eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 3 artiklassa.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä:

- 1) elintarvikkeiden koostumuksesta, mikrobiologisesta laadusta ja niiden sisältämistä vieraista aineista;
- 2) kasvien ulkoisesta laadusta;
- 3) elintarvikkeiden lisäaineista, aromeista, entsyymeistä, ravintoaineista ja valmistuksen apuaineista;
- 4) elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista sekä niiden käytöstä ja puhtausvaatimuksista.

[\(9.11.2007/989\)](#)

3–4 momentit on kumottu L:lla [9.11.2007/989](#).

8 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Eräitä elintarvikkeita koskevat vaatimukset

Vitamiinien, kivennäisaineiden ja muiden vastaavien aineiden, joilla on ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus, lisääminen elintarvikkeisiin on sallittua vain, jos lisääminen ei aiheuta vaaraa ihmisen terveydelle. Elintarvikealan toimijan, joka valmistaa, valmistuttaa tai tuo maahan täydentämisasetuksen soveltamisalaan kuuluvaa elintarviketta, on tehtävä siitä ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä sekä muista täydentämisasetuksen soveltamisen edellyttämistä kansallisista järjestelyistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Elintarvikealan toimijan, joka valmistaa, valmistuttaa tai tuo maahan ravintolisää, on tehtävä siitä ilmoitus Elintarviketurvallisuusvirastolle. Ilmoitus on tehtävä myös kun valmisteen koostumus sille ominaisten aineiden osalta muuttuu. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Uuselintarvikeasetuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna elintarvikearviointeja tekevänä toimivaltaisena elimenä toimii maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä uuselintarvikelautakunta. Uuselintarvikelautakunnan tehtävänä on uuselintarvikeasetuksen 6 artiklassa tarkoitettujen uuselintarvikkeiden markkinoille saattamiseen liittyvien ensiarviointien tekeminen sekä muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa tehtyjen ensiarviointien arviointi. Uuselintarvikelautakunnan jäsenet ja varajäsenet sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimittää maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään uuselintarvikelautakunnan jäsenten kelpoisuusvaatimuksista ja toimikaudesta, lautakunnan tehtävien järjestämisestä, kansallisesta yhteysviranomaisesta sekä muista uuselintarvikeasetuksessa edellytetyistä kansallisista järjestelyistä.

Tarkempia säännöksiä GMO-asetuksessa edellytetyistä kansallisista järjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

[9 §](#)

Elintarvikkeesta annettavia tietoja koskevat yleiset vaatimukset

Elintarvikkeen pakkauksessa, esitteessä, mainoksessa tai muulla tavalla markkinoinnin yhteydessä:

- 1) elintarvikkeesta on annettava totuudenmukaiset ja lain 1 §:n 1, 3 ja 4 kohta huomioon ottaen riittävät tiedot;
- 2) elintarvikkeesta ei saa antaa harhaanjohtavia tietoja;
- 3) elintarvikkeella ei saa esittää olevan ihmisen sairauksien ennalta ehkäisemiseen, hoitamiseen tai parantamiseen liittyviä ominaisuuksia eikä viitata sellaisiin tietoihin, ellei muualla lainsäädännössä toisin säädetä.

Harhaanjohtavien tietojen antamista koskevasta kiellosta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 16 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeen pakkauksessa, esitteessä, mainoksessa tai muulla tavoin markkinoinnin yhteydessä annettavista tiedoista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

Tarkempia säännöksiä Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämän imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevan tiedotusaineiston sisällöstä ja jakelusta annetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. ([30.12.2008/1137](#))

10 § ([30.12.2008/1137](#))

Elintarvikehuoneistoa ja alkutuotantopaikkaa koskevat yleiset vaatimukset

Elintarvikehuoneisto ja alkutuotantopaikka on suunniteltava, sijoitettava, rakennettava ja varustettava, kunnossapidettava, hoidettava sekä toiminta siellä järjestettävä siten, ettei elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikassa tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien taikka käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus vaarannu ja että elintarvikkeet, elintarvikehuoneistot ja alkutuotantopaikat myös muutoin täyttävät tämän lain mukaiset vaatimukset. Elintarvikehuoneistoa ja alkutuotantopaikkaa ei saa käyttää asumiseen tai muuhun tarkoitukseen niin, että siitä saattaa aiheutua terveysvaaraa. Elintarvikehuoneistossa ja alkutuotantopaikassa on oltava sen toimintaan nähden riittävät työtilat. Elintarvikehuoneiston ja alkutuotantopaikan rakenteellisista ja toiminnallisista vaatimuksista sekä siellä käytettävän veden laadusta säädetään myös yleisen elintarvikehygieniasetuksen 4 artiklassa sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 3 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä alkutuotantopaikkojen ja elintarvikehuoneistojen rakenteellisista ja toiminnallisista vaatimuksista, alkutuotantopaikassa käytettävän ja elintarvikehuoneistossa elintarvikkeiden valmistukseen ja käsittelyyn käytettävän veden laatuvaatimuksista ja niissä elintarvikkeita käsittelevälle henkilöstölle asetettavista hygieenisistä vaatimuksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeiden myynnistä tai luovutuksesta ulkotiloissa ja suurissa yleisötilaisuuksissa annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 § ([8.4.2011/352](#))

Elintarvikkeiden käsittelyä, säilytystä ja kuljetusta koskevat vaatimukset

Elintarvikkeita on käsiteltävä, säilytettävä ja kuljetettava niin, ettei elintarvikkeiden hyvä hygieeninen laatu vaarannu.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään:

- 1) elintarvikkeiden käsittelystä ja kuljettamisesta;
- 2) elintarvikkeiden käsittely-, säilytys-, kuljetus-, myynti- ja tarjoilutilojen lämpötiloista sekä elintarvikkeiden lämpötiloista;

3) helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP) (SopS 48/1981), jäljempänä *ATP-sopimus*, kansallisesta täytäntöönpanosta.

12 §

Elintarviketuotantoon käytettävien eläinten terveydentilaa ja käsittelyä koskevat vaatimukset

Elintarviketuotantoon käytettävien eläinten on oltava terveydentilaltaan sellaisia ja niitä on hoidettava, käsiteltävä, kuljetettava sekä ne on teurastettava siten, että niistä saatavien elintarvikkeiden hyvä hygieeninen laatu voidaan turvata. Elintarviketuotantoon käytettävien eläinten terveydentilasta ja käsittelystä säädetään myös yleisen elintarvikehygieniasetuksen 4 artiklassa ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 3 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä elintarviketuotantoon käytettävien eläinten terveydentilasta, hoidosta, käsittelystä, kuljetuksesta ja teurastamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 § (8.4.2011/352)

Ilmoittaminen elintarvikehuoneistosta ja laitoshyväksymisen hakeminen

Elintarvikealan toimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus elintarvikehuoneistosta 14 §:ssä säädetyille valvontaviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista (*ilmoitettu elintarvikehuoneisto*).

Elintarvikealan toimijan, joka harjoittaa toimintaa, jolta eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan edellytetään elintarvikehuoneiston hyväksymistä, on 1 momentista poiketen haettava elintarvikehuoneiston hyväksymistä laitokseksi 15 §:ssä säädetyltä valvontaviranomaiselta ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettulle elintarvikehuoneistolle, jossa alkutuotannon toimija harjoittaa elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäistä elintarvikkeiden valmistusta tuottamistaan alkutuotannon tuotteista, ei kuitenkaan tarvitse hakea hyväksymistä laitokseksi.

Elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäiseksi toiminnaksi katsotaan myös eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 1 artiklan 3 kohdan d ja e alakohdan mukainen toiminta sekä 10 artiklan mukaisia kansallisia mukautuksia soveltava toiminta. Tällaisista elintarvikehuoneistoista on tehtävä 1 momentin mukainen ilmoitus.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetun elintarvikehuoneiston toiminnan keskeyttämisestä, toiminnan lopettamisesta sekä toimijan vaihtumisesta on viivytyksettä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Elintarvikehuoneiston hyväksymisen tai, jos hyväksymistä ei tarvita, toiminnan aloittamisen edellytyksenä on, että elintarvikehuoneisto on 10 §:ssä ja sen nojalla säädettyjen vaatimusten mukainen. Laitoksen toimintaa ei saa aloittaa eikä toimintaa olennaisesti muuttaa ilman viranomaisen hyväksyntää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä silloin, kun toimintaan liittyvät riskit ovat elintarviketurvallisuuden kannalta vähäisiä sekä:

1) elintarvikealan toiminta tapahtuu samassa huoneistossa kuin toimijan harjoittama muu elinkeinotoiminta;

2) toimija on yksityinen henkilö; tai

3) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä ja hyväksymisen hakemisesta sekä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

14 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittely

Elintarvikehuoneistoja koskevat ilmoitukset käsittelee elintarvikehuoneiston sijaintikunnan valvontaviranomainen. Ilmoituksen liikkuvasta elintarvikehuoneistosta, sekä sellaisesta elintarvikehuoneistosta, jossa harjoitettavan toiminnan tarkoitus on pelkästään elintarvikkeiden kuljetus tai säilyttäminen yhdessä tai useammassa kuljetusajoneuvossa tai kontissa, käsittelee sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella toiminta aloitetaan tai jonka alueella elintarvikehuoneiston toiminnasta on aikaisemmin ilmoitettu.

Ilmoituksen elintarvikehuoneistosta, jota käytetään ainoastaan elintarvikkeiden myyntiin, välittämiseen tai muuhun käsittelyyn ilman, että elintarvikkeet ovat kyseisessä huoneistossa, voi käsitellä toimijan kotikunnan valvontaviranomainen, jos sijaintikunta on epäselvä tai siihen on muu erityinen syy.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto käsittelee ilmoitukset alkoholilain [\(1102/2017\)](#) [14 ja 16 §:ssä](#) tarkoitetuista valmistus- ja varastopaikoista. Aluehallintovirasto käsittelee ilmoitukset mainitun lain 17 §:n 2 momentissa ja 26 §:ssä tarkoitetuista alkoholijuomien vähittäismyyntipaikoista. [\(28.12.2017/1113\)](#)

Elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittelevä viranomaisena antaa elintarvikealan toimijalle todistuksen ilmoituksen käsittelystä. Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot sille ilmoitetuista elintarvikehuoneistoista Elintarviketurvallisuusvirastolle tämän määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen käsittelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

14 a § [\(8.4.2011/352\)](#)

14 a § on kumottu L:lla [8.4.2011/352](#).

15 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Elintarvikehuoneiston hyväksyminen laitokseksi

Edellä 13 §:n 2 momentissa tarkoitettavat laitokset hyväksyy laitoksen sijaintikunnan valvontaviranomainen. Liikkuvan laitoksen hyväksyy sen kunnan valvontaviranomainen, jonka alueella toiminta aloitetaan.

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy kuitenkin teurastamot ja riistan käsittelylaitokset sekä niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset. Aluehallintovirasto hyväksyy poroteurastamot ja niiden yhteydessä olevat laitokset, mukaan lukien liikkuvat laitokset.

Valvontaviranomainen tekee elintarvike-huoneiston hyväksymisestä laitokseksi päätöksen. Valvontaviranomainen voi asettaa päätöksessään ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi. Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa asian vireille tulosta, ellei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Valvontaviranomaisen on toimitettava tiedot laitokseksi hyväksymistään elintarvikehuoneistoista Elintarviketurvallisuusvirastolle tämän määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä hyväksymispäätöksen tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

15 a § [\(8.4.2011/352\)](#)

Liikkuvasta elintarvikehuoneistosta tiedottaminen

Elintarvikealan toimijan on tiedotettava elintarvikkeen myynnistä ja muusta käsittelystä ilmoitetussa tai hyväksytyssä liikkuvassa elintarvikehuoneistossa niiden kuntien valvontaviranomaisille, joiden alueella toimintaa harjoitetaan.

Elintarvikealan toimijan on kuitenkin tiedotettava teurastuksesta ja elintarvikkeen käsittelystä liikkuvassa teurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa sekä niiden yhteydessä olevassa laitoksessa Elintarviketurvallisuusvirastolle. Liikkuvasta poroteurastamon ja sen yhteydessä olevan laitoksen toiminnasta on vastaavasti tiedotettava aluehallintovirastolle.

Tiedon on oltava viranomaisella viimeistään neljä arkipäivää ennen ilmoitetun toiminnan aloittamista ja viimeistään kaksi viikkoa ennen hyväksytyyn toiminnan aloittamista.

3 luku

Elintarvikealan toimijaa koskevat vaatimukset

16 §

Elintarvikealan toimijan vastuuta koskevat yleiset vaatimukset

Elintarvikealan toimijan on noudatettava kaikessa toiminnassaan riittävää huolellisuutta, jotta elintarvike, elintarvikehuoneisto ja alkutuotantopaikka sekä elintarvikkeen säilytys-, kuljetus- ja käsittelyolosuhteet täyttävät tämän lain mukaiset vaatimukset. Elintarvikealan toimijoiden vastuusta elintarvikkeiden turvallisuudesta ja elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden markkinoilta poistamisesta ja kuluttajille toimitettujen elintarvikkeiden palauttamisen varmistamisesta säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 17 artiklan 1 kohdassa ja 19 artiklassa.

17 § [\(24.5.2013/365\)](#)

Jäljitettävyyttä koskevat vaatimukset

Elintarvikealan toimijalla tulee olla yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut tiedot elintarvikkeista ja elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä. Elintarvikealan toimijalla tulee myös olla järjestelmä, jonka avulla voidaan tämän lain tarkoituksen mukaisella riittävällä tarkkuudella yhdistää tiedot saapuneista ja lähteneistä eristä toisiinsa. Jäljitettävyyden varmistamiseksi tarvittavista pakkausmerkinnöistä ja tunnistetiedoista säädetään yleisen elintarvikeasetuksen 18 artiklan 4 kohdassa.

Elintarvikealan toimijan velvollisuudesta järjestää kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyyttä säädetään lisäksi kalastuspolitiikan valvonta-asetuksen 56 ja 58 artiklassa sekä yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 404/2011 67 artiklassa. Elintarvikealan toimijan velvollisuudesta antaa kuluttajille tietoa kalastus- ja vesiviljelytuotteista säädetään täytäntöönpanoasetuksen 68 artiklassa. Tässä momentissa tarkoitetut kalastus- ja vesiviljelytuotteet on määritelty täytäntöönpanoasetuksen 66 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeiden jäljitettävyydestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

[18 §](#)

Eläimistä saataviin elintarvikkeisiin liittyvä kirjanpito, asiakirjat ja merkinnät

Elintarvikealan toimijan on pidettävä kirjaa eläimistä saatavista elintarvikkeista sekä niiden käsittelystä ja kuljetuksesta elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamiseksi, eläinten alkuperän varmentamiseksi ja eläintautien leviämisen ehkäisemiseksi. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden mukana on oltava EY:n elintarvikelainsäädännössä, tässä laissa taikka sen nojalla annetuissa säädöksissä edellytetyt asiakirjat. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja niitä seuraavien asiakirjojen on vastattava toisiaan.

Eläimistä saatavissa elintarvikkeissa, niiden kääreissä, pakkauksissa ja niitä seuraavissa asiakirjoissa on oltava eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasäätöasetuksen 5 ja 6 artiklan edellyttämät merkinnät.

Tarkempia säännöksiä eläimistä saataviin elintarvikkeisiin sekä niiden käsittelyyn ja kuljetukseen liittyvästä kirjanpidosta, niiden mukana olevista asiakirjoista sekä eläimistä saatavia elintarvikkeita koskevista merkinnöistä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

[19 §](#)

Omavalvonta ja alkutuotannon omavalvontaan liittyvä kirjanpito

Elintarvikealan toimijalla on oltava riittävät ja oikeat tiedot tuottamastaan, jalostamastaan ja jakelemastaan elintarvikkeesta. Elintarvikealan toimijan on tunnettava elintarvikkeeseen ja sen

käsittelyyn liittyvät terveysvaarat sekä elintarviketurvallisuuden ja muiden tämän lain 2 luvun mukaisten vaatimusten kannalta kriittiset kohdat toiminnassaan.

Alkutuotantopaikalla on pidettävä tässä pykälässä tarkoitettun omavalvonnan toteuttamisesta kirjaa. Muiden elintarvikealan toimijoiden omavalvontaan liittyvästä kirjanpidosta säädetään 20 §:ssä.

Tarkempia säännöksiä alkutuotantopaikkojen omavalvontaan liittyvästä kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Omavalvontasuunnitelma

Elintarvikealan toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma omavalvonnasta (*omavalvontasuunnitelma*), noudatettava sitä ja pidettävä sen toteuttamisesta kirjaa. Omavalvontasuunnitelmassa tulee kuvata 19 §:ssä tarkoitettut kriittiset kohdat ja niihin liittyvien riskien hallinta. Omavalvontasuunnitelmaa ei kuitenkaan edellytetä alkutuotantopaikoilta.

Omavalvontasuunnitelmaan tulee tarvittaessa liittää näytteenotto- ja tutkimussuunnitelma sekä tieto laboratorioista, joissa omavalvonnassa otettavat näytteet tutkitaan.

Elintarvikealan toimijan on pidettävä omavalvontasuunnitelma ajan tasalla.

Tarkempia säännöksiä elintarvikealan toimijoiden omavalvontasuunnitelmasta ja siihen liittyvästä kirjanpidosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

5 momentti on kumottu L:lla [9.11.2007/989](#).

21 § ([8.4.2011/352](#))

Valvontatietojen julkistaminen

Elintarvikealan toimijan on julkistettava valvontaviranomaisen antama elintarvikehuoneiston tarkastuksesta kertova asiakirja tai, jos elintarvikehuoneistoa ei ole vielä tarkastettu, todistus elintarvikehuoneistoa koskevan ilmoituksen käsittelystä, Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontatietojen julkistamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

21 a § ([24.6.2010/643](#))

Elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien tarvikkeiden markkinoille saattamisesta ilmoittaminen

Toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on ilmoitettava toimipaikastaan ja siellä harjoitettavasta toiminnasta toimipaikan sijaintikunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

22 § ([24.5.2013/365](#))

Alkutuotantopaikan ilmoittaminen

Elintarvikealan toimijan on ilmoitettava kunnan valvontaviranomaiselle alkutuotantopaikasta ja siellä harjoitettavasta alkutuotannosta. Alkutuotannoksi katsotaan yleisen elintarvikehygieniasetuksen liitteen I mukaisten toimintojen lisäksi elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäinen alkutuotannon tuotteiden luovutus tuottajalta suoraan kuluttajalle. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa ilmoituksen alkutuotantopaikasta.

Alkutuotantopaikasta ilmoittaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos kunnan valvontaviranomainen saa tiedon 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta toiselta viranomaiselta. Kunnan valvontaviranomaisen on ilmoitettava toimijalle saaneensa tiedot alkutuotantopaikasta toiselta viranomaiselta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei tarvitse tehdä metsästyksestä, 1 momentissa tarkoitettua luonnonvaraisen riistan luovutuksesta suoraan kuluttajalle eikä luonnonvaraisten kasvien ja sienten alkutuotannosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotantopaikasta, jos:

- 1) toimija on yksityinen henkilö;
- 2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena; tai
- 3) toiminta on osa saman toimijan 13 §:n mukaisesti ilmoitetun elintarvikehuoneiston toimintaa.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä ja elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä luovutuksesta sekä yleisen elintarvikehygieniasetuksen 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen 1 artiklan 3 kohdan c alakohdan tarkoittamia toimintoja koskevista kansallisista järjestelyistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

6 momentti on kumottu L:lla [27.6.2014/503](#).

22 a § ([24.5.2013/365](#))

Alkutuotantopaikan hyväksyminen

Elintarvikealan toimijan, joka harjoittaa toimintaa, jolta yleisen elintarvikehygieniasetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan edellytetään hyväksymistä, on 22 §:n 1 momentista poiketen haettava kunnan valvontaviranomaiselta alkutuotantopaikan hyväksymistä ennen toiminnan aloittamista tai toiminnan olennaista muuttamista. Elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisestä toiminnasta on kuitenkin hyväksymistä koskevan hakemuksen asemesta tehtävä 22 §:n 1 momentin mukainen ilmoitus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua hakemusta ei myöskään tarvitse tehdä kasvien ja sienten alkutuotantopaikasta, jos:

- 1) toimija on yksityinen henkilö;
- 2) toimintaa ei voida pitää elinkeinon harjoittamisena; tai
- 3) toiminta on osa saman toimijan 13 §:n mukaisesti ilmoitetun elintarvikehuoneiston toimintaa.

Valvontaviranomainen tekee alkutuotantopaikan hyväksymisestä päätöksen.

Valvontaviranomainen voi asettaa päätöksessään ehtoja terveysvaarojen ehkäisemiseksi.

Valvontaviranomaisen on ratkaistava asia 60 vuorokauden kuluessa asian vireilletulosta, jollei asian laajuus, hakemuksen puutteellisuus tai muu erityinen syy edellytä asian pitempää käsittelyä.

Tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen hakemusten ja hyväksymispäätösten tekemisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Ensisaapumistoiminta

Ensisaapumistoimijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus Elintarvikevirastolle tai Elintarvikeviraston nimeämälle valvontaviranomaiselle vähintään 14 vuorokautta ennen ensisaapumistoiminnan aloittamista, toiminnan olennaista muuttamista sekä ennen toiminnan lopettamista. Ilmoitukseen on sisällytettävä tieto ensisaapumistoimijan käyttämistä ensisaapumispaikoista.

Ensisaapumistoimijan omavalvontasuunnitelmaan on liitettävä vastaanotettavia elintarvikkeita koskeva näytteenotto- ja tutkimussuunnitelma. Ensisaapumistoimijan on ilmoitettava ensisaapumispaikkaan toimitetuista elintarvikkeista Elintarvikeeturvallisuusviraston nimeämälle valvontaviranomaiselle. ([8.4.2011/352](#))

Naudan, sian ja siipikarjan liha ja jauheliha sekä kananmunat on tutkittava salmonellan varalta ennen Suomeen toimittamista ja niitä on seurattava salmonellatodistus tai muu asiakirja siten kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen 8 artiklassa ja muissa asiaa koskevissa EY-säädöksissä edellytetään. Jos omavalvontatutkimuksessa todetaan salmonella tällaisessa elintarvikkeessa, ensisaapumistoimijan on palautettava tai hävitettävä elintarvike. Ensisaapumistoimijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle omavalvonnassa todetusta salmonellasta ja erän palauttamisesta tai hävittämisestä. Kolmannesta maasta peräisin olevan eläimistä saatavan elintarvikkeen on oltava peräisin sellaisesta kolmannesta maasta ja laitoksesta, josta eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain nojalla saadaan tuoda Suomeen eläimistä saatavia elintarvikkeita.

Tarkempia säännöksiä 1–3 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten sisällöstä ja antamisajankohdasta, ensisaapumistoimijoiden omavalvontasuunnitelmasta sekä salmonellatutkimuksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

24 §

Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuus

Elintarvikealan toimijan on välittömästi ilmoitettava asianomaiselle valvontaviranomaiselle merkittävistä omavalvonnassa tai muulla tavoin esille tulleista terveysvaaroista sekä toimenpiteistä, joihin kyseisten epäkohtien korjaamiseksi on ryhdytty. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen tekemisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

Elintarvikealan toimijan on, saatuaan tiedon tuottamansa, jalostamansa tai jakelemansa elintarvikkeen aiheuttamasta ruokamyrkytyksestä tai epäillessään tuottamansa, jalostamansa tai jakelemansa elintarvikkeen voivan aiheuttaa ruokamyrkytyksen, ilmoitettava siitä välittömästi kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäilty elintarvike tai näyte siitä on säilytettävä niin, että se voidaan tutkia laboratoriossa ruokamyrkytyksen syy selvittämiseksi.

Elintarvikealan toimijan tiedonantovelvollisuudesta säädetään myös yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa.

25 §

Zoonoosit

Elintarvikealan toimijan on estettävä zoonoosien aiheuttajien leviäminen elintarvikkeiden välityksellä ihmisiin mahdollisimman tehokkaasti kaikissa olosuhteissa. Elintarvikealan toimijan on seurattava ja valvottava zoonoosien aiheuttajien esiintymistä tuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa. Elintarvikealan toimijan on toimitettava tiedot seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja tutkimustuloksista toimijaa valvovalle viranomaiselle. Tutkimuksissa eristettyjen mikrobikantojen toimittamisesta kansalliseen vertailulaboratorioon säädetään 40 §:ssä.

Tarkempia säännöksiä zoonoosien seurannasta ja valvonnasta sekä tutkimustietojen toimittamisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

3 momentti on kumottu L:lla [9.11.2007/989](#).

26 §

Elintarvikealan toimijan avunantovelvollisuus

Elintarvikealan toimijan on kustannuksellaan annettava tämän lain mukaista valvontaa, tarkastusta ja näytteenottoa varten tarpeellinen apu.

27 § [\(30.12.2008/1137\)](#)

Elintarvikehygieeninen osaaminen

Elintarvikehygieenistä osaamista koskevista yleisistä vaatimuksista säädetään yleisen elintarvikehygieniasetuksen liitteen I osan A kohdan 4 alakohdassa e ja kohdan 5 alakohdassa d sekä liitteen II luvun 12 kohdassa 1.

Elintarvikealan toimijan on kustannuksellaan huolehdittava siitä, että tämän lain nojalla ilmoitetussa tai hyväksytyssä elintarvikehuoneistossa työskentelevällä, pakkaamattomia helposti pilaantuvia elintarvikkeita käsittelevällä henkilöllä on elintarvikehygieenistä osaamista osoittava Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymän mallin mukainen todistus (*osaamistodistus*), jos hän on työskennellyt pakkaamattomien helposti pilaantuvien elintarvikkeiden käsittelyä edellyttävissä tehtävissä yhdessä tai useammassa elintarvikehuoneistossa yhteensä vähintään kolme kuukautta. [\(8.4.2011/352\)](#)

Osaamistodistusta ei kuitenkaan tarvitse olla henkilöllä, joka työskentelee elintarvikehuoneistossa pelkästään:

- 1) kassatehtävissä;
- 2) valmiiden annosten tarjoilijana;
- 3) vankeuslain [\(767/2005\) 8 luvun 2 §:n](#) velvoittamana vankina;
- 4) asevelvollisuuslain [\(1438/2007\)](#) mukaisessa varusmiespalveluksessa tai aseettomassa palveluksessa, naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain [\(194/1995\)](#) mukaisessa asepalveluksessa taikka siviilipalveluslain [\(1446/2007\)](#) mukaisessa siviilipalveluksessa;
- 5) sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain [\(812/2000\)](#) tarkoittamana asiakkaana, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain [\(519/1977\)](#) mukaisessa työtoiminnassa taikka vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain [\(380/1987\)](#) tarkoittamassa suojatyössä; tai
- 6) yhdyskuntapalvelusta annetun lain [\(1055/1996\)](#) tarkoittamana tuomittuna.

Elintarvikealan toimijan on osana omavalvontaa pidettävä kirjaa elintarvikehuoneistossa työskentelevien henkilöiden elintarvikehygieenisestä osaamisesta ja pyydettyä esitettävä tiedot valvontaviranomaiselle.

L yhdyskuntapalvelusta [1055/1996](#) on kumottu L:lla yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta [400/2015](#).

27 a § [\(30.12.2008/1137\)](#)

Osaamistodistus

Osaamistodistuksen myöntää 28 §:n tarkoittama Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymä osaamistestaja. Osaamistodistus myönnetään henkilölle, joka on suorittanut hyväksyttävästi

elintarvikehygieenistä osaamista arvioivan testin (*osaamistesti*) tai saanut vastaavat tiedot sisältävän koulutuksen taikka suorittanut tutkinnon, johon vastaavat tiedot sisältyvät. Tarvittaessa Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää osaamistodistuksen samoin perustein.

Elintarviketurvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä osaamistestiä vastaavista koulutuksista ja tutkinnoista.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa osaamistodistuksen, jos se on myönnetty olennaisesti virheellisin perustein.

28 § ([30.12.2008/1137](#))

Osaamistestaaja

Osaamistestejä voivat järjestää Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymät osaamistestaajat. Osaamistestaajia tulee hyväksyä määrä, joka mahdollistaa osaamistestaajien alueellisesti tasapuolisen saavutettavuuden sekä osaamistestaajien riittävän valvonnan. Osaamistestaajaksi voidaan hyväksyä hakemuksesta henkilö:

- 1) jolla on tämän lain 35 §:n 2 momentissa edellytetty korkeakoulututkinto;
- 2) joka on kelpoinen korkeakoulun tai Opetushallituksen toimialaan kuuluvan oppilaitoksen elintarvikehygieenian liittyvän lehtorin tai opettajan virkaan tai toimeen tutkinnon tai aineenhallinnan osalta; taikka
- 3) joka on suorittanut osaamistestin ja jolla on antamansa selvityksen perusteella riittävästi kokemusta omavalvonnan vastuuhenkilön tehtävien hoitamisesta elintarvikehuoneistossa sekä kokemusta koulutus- tai koetilaisuuksien järjestämisestä.

Elintarviketurvallisuusvirasto valvoo osaamistestaajien toimintaa ja voi tätä tarkoitusta varten vaatia osaamistestaajalta osaamistodistusten myöntämiseen liittyviä tietoja ja asiakirjoja. Osaamistestaajan on säilytettävä kaikki osaamistodistuksen myöntämiseen liittyvät asiakirjat vähintään kolme vuotta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa osaamistestaajan hyväksynnän, jos osaamistestaaja rikkoo olennaisesti osaamistestaamisesta annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa osaamistestaajan hyväksynnän, vaikka säännösten ja määräysten rikkominen ei ole olennaista, jos osaamistestaaja ei ole korjannut toimintaansa Elintarviketurvallisuusviraston kehotuksesta viraston asettamassa määräajassa. Hyväksyntä voidaan peruuttaa väliaikaisesti asian selvittämisen ajaksi.

([8.4.2011/352](#))

Osaamistestaajiin sovelletaan heidän suorittaessaan tämän pykälän mukaisia tehtäviä, mitä 36 §:n 2 momentissa säädetään ulkopuolisista asiantuntijoista.

28 a § ([30.12.2008/1137](#))

Osaamistesti

Osaamistesti on laadittava siten, että sen avulla voidaan luotettavasti arvioida siihen osallistuvan elintarvikehygieenistä osaamista. Testin kysymykset laatii Elintarviketurvallisuusvirasto.

Elintarviketurvallisuusvirasto antaa tarkempia määräyksiä testin perusteista, laatimisesta ja järjestämisestä sekä testin hyväksyttävän suorittamisen arvioinnista.

Osaamistesti suoritetaan testiin osallistuvan valinnan mukaan joko suomeksi tai ruotsiksi. Osaamistesti voidaan kuitenkin suorittaa muulla kielellä, jos testiin osallistuva ei hallitse riittävästi suomen tai ruotsin kieltä. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa määräyksiä siitä, millä muilla kielillä osaamistesti voidaan suorittaa.

Osaamistestaajalla on oikeus periä testistä maksu, joka vastaa enintään testin järjestämisestä aiheutuvia todellisia kustannuksia.

4 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

29 § [\(9.11.2007/989\)](#)

Yleinen suunnittelu ja ohjaus

Elintarvikevalvonnan yleisen suunnittelun ja valvonnan ohjaus kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

30 § [\(24.2.2017/128\)](#)

Keskusviranomainen

Elintarviketurvallisuusvirasto suunnittelee, ohjaa, kehittää ja suorittaa valtakunnallisesti elintarvikevalvontaa siten kuin tässä laissa säädetään sekä sen lisäksi:

- 1) ohjaa aluehallintovirastoja kuntien elintarvikevalvonnan arvioinnissa;
- 2) huolehtii elintarvikevalvonnasta teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa;
- 3) vastaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta;
- 4) vastaa valtakunnallisesti muista erityistä asiantuntemusta vaativista elintarvikevalvontatehtävistä;
- 5) arvioi yleisen elintarvikehygieniasetuksen 8 artiklassa tarkoitetut hyvän tuotantotavan ohjeet;
- 6) toimii yleisen elintarvikeasetuksen mukaisena nopean hälytysjärjestelmän kansallisena yhteyspisteenä;
- 7) hyväksyy eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen III jaksossa IV tarkoitetun metsästäjien terveyst- ja hygieniakoulutuksen;

- 8) huolehtii valtakunnallisesta tiedottamisesta, riskiviestinnästä ja kuluttajainformaatiosta;
- 9) arvioi aluehallintoviraston järjestämää lihantarkastusta ja siihen liittyvää valvontaa;
- 10) valvoo hyväksymiensä kansallisten laatujärjestelmien hyväksymisedellytysten täyttymistä;
- 11) valvoo trikiiniasetuksessa tarkoitettujen valvottujen pito-olosuhteiden vaatimusten täyttymistä niissä alkutuotantopaikoissa ja alkutuotantopaikkojen ryhmissä, joiden Elintarviketurvallisuusvirasto on tunnustanut täyttävän kyseiset vaatimukset;
- 12) toimii sisämarkkinoilla ja kolmansissa maissa toteutettavista maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 täydentämisestä annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/1829 3 artiklan toisen kohdan a alakohdassa tarkoitettuna kansallisena viranomaisena arvioitaessa markkinointimateriaalissa käytettyjen terveystuotteiden lainmukaisuutta;
- 13) asettaa 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa mainitun torjunta-ainejäämien enimmäismääriä koskevan asetuksen 18 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua torjunta-aineen jäämän väliaikaisen enimmäismäärän.

31 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Alueellinen elintarvikevalvonta

Aluehallintovirasto suunnittelee, ohjaa ja valvoo elintarvikevalvontaa sekä valvoo elintarvikemääräysten noudattamista toimialueellaan tämän lain mukaisesti sekä lisäksi:

- 1) arvioi kunnan elintarvikevalvonnan järjestämistä ja julkaisee arvioinnin tulokset;
- 2) arvioi kuntien valvontasuunnitelmat sekä tarkastaa niiden noudattamista;
- 3) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla;
- 4) huolehtii elintarvikevalvonnasta proteurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa.

[32 §](#)

Kunnan elintarvikevalvonta

Kunnan on huolehdittava alueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa säädetään (*kunnan elintarvikevalvonta*). Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (*kunnan valvontaviranomainen*). Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetussa laissa [\(410/2009\)](#) tarkoitettua yhteistoiminta-aluetta. [\(8.4.2011/352\)](#)

Kunta voi sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että kunnalle tai sen viranomaiselle tässä laissa säädetty tehtävä, jossa toimivalta voidaan siirtää viranhaltijalle, annetaan

virkevastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Kuntayhtymä voi tehdä edellä tarkoitettun sopimuksen, jos siihen on kuntayhtymän jäsenkuntien suostumus.

Kunnanvaltuusto voi antaa lautakunnalle tai toimielimelle oikeuden siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle tai jaostolle myös tämän lain 55–60 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen osalta.

33 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Kunnan elintarvikevalvonnan tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, kunta:

- 1) tekee aluehallintovirastoille ja Elintarviketurvallisuusvirastolle elintarvikemääräysten mukaiset ilmoitukset ja raportit;
- 2) neuvoo elintarvikealan toimijoita ja kuluttajia sekä tiedottaa tämän lain soveltamisalaan kuuluvista asioista;
- 3) avustaa valtion viranomaisia korvausta vastaan eläimistä saatavien elintarvikkeiden kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisessa;
- 4) julkaisee suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

[34 §](#)

Muut valvontaviranomaiset

Muita valvontaviranomaisia ovat:

- 1) Sosiaali- ja terveystalan lupa- ja valvontavirasto;
- 2) Puolustusvoimat;
- 3) Tulli;
- 4) rajaeläinlääkärit; ja
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

[\(24.5.2013/365\)](#)

Sosiaali- ja terveystalan lupa- ja valvontavirasto sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään:

- 1) suunnittelee, ohjaa ja suorittaa yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien juomien valvontaa;

2) ohjaa aluehallintovirastoja alkoholimyymälöiden valvonnassa.

[\(22.12.2009/1495\)](#)

Puolustusvoimat huolehtii tässä laissa kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle säädetyistä tehtävistä puolustusvoimien valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen osalta.

Tulli valvoo: [\(24.5.2013/365\)](#)

- 1) Euroopan unionin ulkopuolelta maahan tuotavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikemääräystenmukaisuutta;
- 2) Euroopan unionin jäsenmaista Suomeen toimitettavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikemääräystenmukaisuutta Suomessa tapahtuvan elintarvike-erän purkamisen ja siihen liittyvän varastoinnin yhteydessä;
- 3) kauttakuljetustavarana kuljetettavien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden asiakirjojen oikeellisuutta;
- 4) Suomesta Euroopan unionin ulkopuolelle vietävien muiden kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden asiakirjojen oikeellisuutta; ja
- 5) helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa tuonnin ja viennin yhteydessä ATP-sopimuksen mukaisesti.

Tarkempia säännöksiä Tullille kuuluvista tehtävistä vientivaatimusten valvonnassa annetaan valtioneuvoston asetuksella. [\(24.5.2013/365\)](#)

Rajaeläinlääkärit huolehtivat tämän lain mukaisesta valvonnasta eläimistä saatavien elintarvikkeiden eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen yhteydessä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valvovat 17 §:n 2 momentissa säädettyjen velvoitteiden noudattamista kalastusalusten saaliiden purkamisen yhteydessä sekä Elintarviketurvallisuusvirasto, aluehallintovirasto ja kunnat siten kuin tässä laissa säädetään. [\(24.5.2013/365\)](#)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset huolehtivat maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa [\(192/2013\)](#) tarkoitettujen täydentävien ehtojen valvontaan kuuluvista kasvintuotannon elintarvikehygieniää koskevista tarkastuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset voivat tehtävää hoitaessaan ottaa viranomaisnäytteitä kasvinsuojeluainejäämien tutkimiseksi. Lisäksi elinkeino- liikenne ja ympäristökeskukset voivat ottaa Elintarviketurvallisuusviraston toimeksiannosta muita viranomaisnäytteitä. [\(27.6.2014/503\)](#)

35 §

Valvontaviranomaisten pätevyys

Valvontaviranomaisilla tulee olla palveluksessaan tai sopimuksen perusteella käytettävissään tarpeellinen määrä pätevää ja valvonnan menestyksellisen hoitamisen kannalta riittävän kokenutta henkilökuntaa.

Elintarvikevalvonnan tehtäviä hoitavalla viranhaltijalla on oltava tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto tai tarvittaessa Euroopan yhteisön lainsäädännössä edellytetty pätevyys.

Elintarvikevalvonnan tehtäviä hoitavien viranhaltijoiden täydennyskoulutuksesta säädetään valvonta-asetuksen 6 artiklassa.

Tarkempia säännöksiä elintarvikevalvonnan tehtäviä hoitavien viranhaltijoiden kelpoisuusehdoista ja täydennyskoulutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

36 §

Ulkopuoliset asiantuntijat

Valvontaviranomainen voi valvonnassa käyttää apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita. Ulkopuoliset asiantuntijat voivat tehdä valvontaviranomaisen pyynnöstä viranomaisvalvontaa varten tarvittavia tarkastuksia, tutkimuksia ja selvityksiä. Näiden perusteella mahdollisesti tehtävät hallinnolliset päätökset tekee palveluja tilannut valvontaviranomainen. Ulkopuolisella asiantuntijalla on oltava tarkastusten, tutkimusten ja selvitysten tekemiseen tarvittava asiantuntemus ja pätevyys. Ulkopuolisen asiantuntijan on osoitettava pätevyytensä ja käyttämiensä tarkastus- ja tutkimusmenetelmien luotettavuus palveluja tilaavalle viranomaiselle. Ulkopuolisille asiantuntijoille asetetuista vaatimuksista säädetään myös valvonta-asetuksen 5 artiklassa.

Ulkopuoliseen asiantuntijaan sovelletaan tämän suorittaessa tämän pykälän mukaisia tehtäviä, mitä hallintolaisissa ([434/2003](#)), kielilaisissa ([423/2003](#)) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ([621/1999](#)) säädetään. Ulkopuolisen asiantuntijan palveluksessa tai johtotehtävissä olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä silloin, kun tämä osallistuu tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen.

5 luku

Laboratoriot

37 §

Kansalliset vertailulaboratoriot ja hyväksytyt laboratoriot

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää kansalliset vertailulaboratoriot ja määrää niiden tehtävät. Valvonta-asetuksessa edellytetyt kansallisia vertailulaboratorioita koskevista vaatimuksista ja näiden laboratorioden tehtävistä säädetään valvonta-asetuksen 33 artiklassa. ([9.11.2007/989](#))

Hyväksytyjä laboratorioita ovat viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyt laboratoriot ja hyväksytyt omavalvontalaboratoriot. Hyväksytyllä laboratoriolla voi olla myös liikkuva toimintayksikkö. ([24.6.2010/643](#))

Elintarvikevirasto hyväksyy 2 momentissa tarkoitettut laboratoriot hakemuksesta.

38 § ([24.6.2010/643](#))

Laboratorion hyväksymisen edellytykset

Hyväksyttävällä laboratoriolla on oltava kirjallinen laatujärjestelmä ja sen on oltava teknisesti pätevä ja pystyttävä tuottamaan luotettavia tuloksia. Laboratorion henkilökunnalla on oltava tehtävän edellyttämä koulutus ja pätevyys.

Viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyyn laboratorion tulee lisäksi täyttää valvonta-asetuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaiset vaatimukset.

Omavalvontalaboratorion hyväksymisen edellytyksenä on, että laboratorioden pätevyyden toteamiselle asetetut kansainväliset vaatimukset täyttävä toimielin on arvioinnissaan todennut laboratorion täyttävän 1 momentissa säädettyjen vaatimusten lisäksi laboratorioden pätevyyttä koskevien kansainvälisten standardien vaatimukset. Laboratorion pätevyys on arvioitava vähintään kolmen vuoden välein.

Jos laboratorio ei täytä tässä pykälässä säädettyjä vaatimuksia, mutta puutteet ovat sellaisia, ettei tutkimusten luotettavuus vaarannu, Elintarviketurvallisuusvirasto voi hyväksyä laboratorion määräajaksi. Laboratorion on korjattava puutteet ja haettava lopullista hyväksymistä annetun määräajan kuluessa.

Tarkempia säännöksiä hyväksytyjä laboratorioita ja niitä arvioivien toimielinten pätevyyttä kuvaavista standardeista, laboratorioden laatujärjestelmälle asetettavista vaatimuksista, Euroopan unionin lainsäädännön toimeenpanon edellyttämistä laboratorion hyväksymisen edellytyksistä sekä laboratorioden henkilökunnan koulutus- ja pätevyysvaatimuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

39 § ([24.6.2010/643](#))

Näytteiden tutkiminen

Valvontaviranomaisen tämän lain mukaista viranomaisvalvontaa varten ottamat tai otattamat näytteet (*viranomaisnäyte*) on tutkittava viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Elintarvikemääräyksissä tutkittavaksi edellytetyt omavalvontaan kuuluvat näytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyssä laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa. ([8.4.2011/352](#))

40 §

Hyväksytyjen laboratorioiden ilmoitusvelvollisuus

Hyväksytyt laboratorion on ilmoitettava Elintarvikevirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta. Hyväksytyt laboratorion on Elintarvikeviraston pyynnöstä toimitettava sille yhteenveto tekemistään tämän lain 39 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Hyväksytyt laboratorion on viivytyksettä ilmoitettava toimeksiantajalleen terveysvaaraan viittaavista tutkimustuloksista. Hyväksytyt laboratorion on myös viivytyksettä ilmoitettava toimeksiantajaa valvovalle viranomaiselle 46 §:ssä tarkoitetussa valtakunnallisessa erityistilanteisiin varautumista koskevassa suunnitelmassa määritellystä tutkimustuloksesta. Hyväksytyt laboratorion on lisäksi itse säilytettävä näyte ja mikrobikanta tässä momentissa tarkoitettu tutkimuksesta ja lähetettävä ne kansalliseen vertailulaboratorioon.

Tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten ja yhteenvedojen sisällöstä ja toimittamisesta, näytteiden ja mikrobikantojen säilyttämisestä ja lähettämisestä sekä 2 momentissa tarkoitettuun terveysturvasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Hyväksytyt laboratorion on ilmoitettava 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuista zoonoosien seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Elintarvikevirastolle sekä toimitettava näytteet ja tutkimuksissa eristetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon. Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta sekä näytteiden ja mikrobikantojen säilyttämisestä ja lähettämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

40 a § ([30.12.2008/1137](#))

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle ja Kansanterveyslaitokselle epidemiologista seurantaan varten tarvittavat tiedot sekä Elintarviketurvallisuusvirastolle lisäksi valvonnan ohjausta varten tarvittavat tiedot 40 §:n tarkoittamista mikrobikannoista ja näytteistä. Kansanterveyslaitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteen tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja sen toimittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

6 luku

Elintarvikevalvonta

41 §

Valvonnan yleiset vaatimukset

Elintarvikevalvonnan järjestämisestä säädetään tämän lain lisäksi elintarvikkeiden valvontaa, turvallisuutta ja terveydellistä laatua sekä elintarvikehuoneistojen ja alkutuotantopaikkojen hygieniaa koskevassa Euroopan yhteisön lainsäädännössä.

Tässä luvussa tarkoitettu valtakunnallinen valvontaohjelma ja valvontasuunnitelmat on laadittava siten, että tämän lain ja sen soveltamisalaan kuuluvan Euroopan yhteisön elintarvikkeita koskevan lainsäädännön edellyttämät valvontaan liittyvät toimenpiteet sisältyvät niihin.

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tulee laatia toimintaansa sopiva laatujärjestelmä sekä ylläpitää ja soveltaa sitä. Laatujärjestelmää koskevista vaatimuksista säädetään valvonta-asetuksen 8 artiklassa.

42 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Ensisaapumisvalvonnan järjestäminen

Ensisaapumisvalvonta järjestetään ensisijaisesti siten, että Elintarviketurvallisuusvirasto tekee kunnan kanssa kuntalain [\(365/1995\) 2 §:n](#) 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen, jolla kunta sitoutuu huolehtimaan ensisaapumisvalvonnasta kunnan alueella. Elintarviketurvallisuusvirasto ja kunta voivat sopia, että kunta huolehtii tehtävästä yhden tai useamman kunnan puolesta. Kunnan valvontaviranomaisen nimeämä viranhaltija päättää tämän lain 55–60 §:n mukaisista ensisaapumistoimintaa koskevista hallinnollisista pakkokeinoista. Muista tämän lain mukaisista ensisaapumistoimintaan kohdistuvista hallinnollisista pakkokeinoista päättää Elintarviketurvallisuusvirasto.

Jos kunta ei kuulu 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen piiriin, Elintarviketurvallisuusvirasto voi sopia valvonnasta muun viranomaisen kanssa, hankkia palvelut tehtävien hoitamiseen sopivalta ulkopuoliselta asiantuntijalta tai huolehtia valvonnasta itse. Jos valvonnasta on sovittu muun viranomaisen kanssa, hallinnollisista pakkokeinoista päättää tämän viranomaisen nimeämä viranhaltija. Jos valvonnasta on sovittu ulkopuolisen asiantuntijan kanssa, hallinnollisista pakkokeinoista päättää Elintarviketurvallisuusvirasto.

Elintarviketurvallisuusvirasto huolehtii ensisaapumisvalvonnasta teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa. Aluehallintovirasto huolehtii ensisaapumisvalvonnasta valvomissaan porateurastamoissa ja niiden yhteydessä olevissa laitoksissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kunnan valvontaviranomaisen nimeämän viranhaltijan ensisaapumistoimintaa koskeva päätös annetaan tiedoksi asianosaisille hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Tarkempia säännöksiä ensisaapumisvalvonnan järjestämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

KuntaL [365/1995](#) on kumottu L:lla [410/2015](#), ks. KuntaL [410/2015 7 § 2 mom.](#)

43 § ([8.4.2011/352](#))

Lihantarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Elintarvikehuoneistossa käsiteltävän tai säilytettävän lihan on oltava tarkastettua, jollei tässä laissa tai tämän lain nojalla toisin säädetä. Lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta säädetään eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen 4 ja 5 artiklassa.

[\(24.5.2013/365\)](#)

Elintarviketurvallisuusvirasto tarkastaa lihan teurastamossa ja riistan käsittelylaitoksessa. Aluehallintovirasto tarkastaa lihan poroteurastamossa.

Lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa voidaan käyttää apuna tätä tarkoitusta varten koulutettuja valtion palveluksessa olevia lihantarkastajia. Lihantarkastuksessa ja siihen liittyvässä valvonnassa voidaan käyttää apuna myös elintarvikealan toimijan palveluksessa olevaa henkilökuntaa siten kuin eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksessa säädetään. [\(27.6.2014/503\)](#)

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta. Elintarviketurvallisuusviraston määräyksellä voidaan muuttaa trikiinitutkimusten tiheyttä ja kattavuutta silloin kun trikiiniasetus mahdollistaa sen tai edellyttää sitä. [\(27.6.2014/503\)](#)

43 a § ([30.12.2008/1137](#))

Lihantarkastuspäätös

Lihantarkastuksesta annetaan kirjallinen päätös. Päätöksessä on oltava seuraavat tiedot:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) riittävät eläin- tai eräkohtaiset yksilöintitiedot;
- 4) päätöksen kohteena olevan lihan määrä;
- 5) hylkäyssyy tai miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 6) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Päätöstä ei tarvitse allekirjoittaa.

Lihantarkastuspäätös annetaan tiedoksi asianosaisille hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna kirjeenä tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain ([13/2003](#)) 18 §:ssä tarkoitettuna todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona. Päätös voidaan asianosaisen suostumuksella antaa tiedoksi sähköpostilla. Päätös katsotaan tällöin annetuksi tiedoksi silloin, kun asianosainen lähettää valvontaviranomaiselle vastaanottokuittauksen.

[44 §](#)

Laboratorioiden valvonta

Elintarvikevirasto valvoo, että 39 §:ssä tarkoitettuja tutkimuksia tekevät laboratoriot noudattavat elintarvikemääräyksiä. Jos laboratorio ei noudata määräyksiä, Elintarvikevirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä toiminnan korjaamiseksi määräajassa.

[45 §](#)

Ruokamyrkytysten selvittäminen

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen on saatuaan 24 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen ruokamyrkytyksestä tai ruokamyrkytysepäilystä tai epäillessään ruokamyrkytystä muusta syystä, viipymättä tehtävä tapausta koskeva selvitys asianmukaisine epidemiologisine ja mikrobiologisine tutkimuksineen yhteistyössä tartuntatautilaissa säädettyjen viranomaisten kanssa sekä toimitettava tarpeelliset ilmoitukset Kansanterveyslaitokselle ja Elintarvikevirastolle. Ilmoitukset eivät saa sisältää henkilötietoja.

Tarkempia säännöksiä ruokamyrkytysten selvittämisestä ja ilmoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

[46 §](#)

Varautuminen erityistilanteisiin

Elintarvikeviraston on laadittava valtakunnallinen valvonta-asetuksen 13 artiklan mukainen erityistilanteisiin varautumista koskeva suunnitelma. Kunnan valvontaviranomaisen on laadittava kuntaa koskeva vastaava suunnitelma.

Tarkempia säännöksiä erityistilanteisiin varautumista koskevien suunnitelmien sisällöstä ja laatimisesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

[47 §](#) ([16.12.2016/1153](#))

Valtakunnallinen valvontaohjelma

Elintarvikeeturvallisuusviraston tulee laatia elintarvikevalvonnan ohjaamiseksi ja yhteensovittamiseksi valtakunnallinen valvontaohjelma osana valvonta-asetuksen mukaista koko elintarvikeketjun monivuotista kansallista valvontasuunnitelmaa.

Valvontaohjelma tulee tarkistaa tarvittaessa. Valvontaohjelmassa tulee ottaa huomioon ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa asetetut ympäristöterveydenhuollon yhteiset tavoitteet.

48 § [\(16.12.2016/1153\)](#)

Valvontasuunnitelmat

Kunnan tulee laatia säännöllistä elintarvikevalvontaa koskeva kunnan valvontasuunnitelma siten, että valvonnassa otetaan huomioon toiminnan riskit siten kuin 6 a §:ssä säädetään ja että valvonta on yleisten valvontaa koskevien vaatimusten mukaista, ehkäisee terveysvaaroja ja suojaa kuluttajia taloudellisilta tappioilta.

Kunnan valvontasuunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma. Valvontasuunnitelma on tarkistettava tarvittaessa.

Elintarviketurvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston, Tullin, aluehallintovirastojen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa elintarvikevalvontaa koskevat valvontasuunnitelmat, joihin sovelletaan, mitä edellä 1 momentissa säädetään kunnan valvontasuunnitelmasta.

49 § [\(8.4.2011/352\)](#)

Tarkastus- ja läsnäolo-oikeus

Valvontaviranomaisella ja 36 §:ssä tarkoitettulla ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus tehdä valvonnan edellyttämiä tarkastuksia, tutustua asiakirjoihin sekä päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa tai jossa säilytetään tämän lain noudattamisen kannalta merkityksellisiä tietoja. Valvontaviranomaisella ja ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus tarkastaa toiminnassa käytetyt laitteet, välineet ja tilat.

Elintarviketurvallisuusvirastolla ja aluehallintovirastolla on oikeus olla läsnä Euroopan komission tekemissä valvonta-asetuksen 45 artiklan mukaisissa tarkastuksissa. Valvontaviranomaisen ohjauksessa olevalla opiskelijalla, joka suorittaa viranomaistoimintaan perehdyttävää harjoittelua, on oikeus olla läsnä valvontaviranomaisten suorittaessa valvontaa ja tarkastuksia.

Kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa tarkastus voidaan tehdä vain, jos on perusteltua syytä epäillä elintarvikemääräyksiä rikotun tai rikottavan laissa rangaistavaksi säädetyllä tavalla. Tarkastuksen on oltava välttämätön rikoksen selvittämiseksi tai vakavan terveysvaaran estämiseksi. Tarkastuksen saa suorittaa vain valvontaviranomainen.

Jos valvontaviranomainen toteaa valvonnan tai tarkastuksen yhteydessä eläimistä saatavassa elintarvikkeessa määräysten vastaisia määriä vieraita aineita, aluehallintovirastolla ja Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston määräämällä eläinlääkärillä on oikeus tarkastaa alkutuotantopaikka, josta elintarvike on peräisin, ja ottaa korvauksetta kaikki tutkimuksia varten tarvittavat näytteet. Aluehallintovirastolla ja Elintarviketurvallisuusviraston tai aluehallintoviraston määräämällä eläinlääkärillä on tällöin tämän lain mukainen tiedonsaanti-,

näytteenotto- ja tarkastusoikeus. Vain aluehallintovirastolla on oikeus tehdä tarkastus kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa.

Mitä tässä laissa säädetään valvontaviran-omaisten oikeudesta päästä paikkoihin, joissa harjoitetaan tässä laissa tarkoitettua toimintaa, ja saada tietoja, koskee myös Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitettuja tarkastajia silloin, kun kyseinen Suomea sitova kansainvälinen velvoite tätä edellyttää.

50 §

Näytteenotto

Valvontaviranomaisella ja 36 §:ssä tarkoitettulla ulkopuolisella asiantuntijalla on oikeus ottaa korvauksetta valvontaa varten tarvittava määrä näytteitä.

Näytteenottajalla on oltava riittävä asiantuntemus näytteiden ottamiseen, käsittelyyn ja säilytykseen. Näytteen tulee olla kooltaan ja kokoonpanoltaan edustava. Näyte on suojattava saastumiselta ja muilta merkittäviltä muutoksilta, jotka voivat vaikuttaa väärin tavalla tutkimustulokseen. Näyte on näytteenotto paikalla merkittävä niin, että se voidaan helposti ja kiistatta tunnistaa. Elintarvikealan toimijalle on annettava todistus näytteenotosta.

Näytteen ottamiseen liittyvistä yleisistä vaatimuksista säädetään lisäksi valvonta-asetuksen 11 artiklassa ja 12 artiklan 1 kohdassa.

Tämän pykälän 2 momenttia sovelletaan myös näytteenottoon omavalvonnassa.

Tarkempia säännöksiä näytteenotosta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

51 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta sekä elintarvikealan toimijoilta ja muilta, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

Tiedonsaantioikeus koskee myös sellaisia elintarvikemääräyksissä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömiä tietoja, jotka yksityistä liike- tai ammattitoimintaa tai yksityisen taloudellista asemaa taikka terveydentilaa koskevana muutoin olisivat salassa pidettäviä.

52 § (22.12.2009/1495)

Valvontaviranomaisen ilmoitus- ja tiedonantovelvollisuus

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava aluehallintovirastolle ja Elintarviketurvallisuusvirastolle todetuista terveysvaaroista sekä tarvittaessa sellaisista valvonnassa esille tulleista muista seikoista, joilla voi olla vaikutusta elintarvikkeiden turvallisuuteen tai jäljitettävyyteen. Lisäksi

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on ilmoitettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle 34 §:n 7 momentin mukaisessa valvonnassa esiin tulleista elintarvikkeiden jäljitettävyyteen vaikuttavista seikoista. Valvontaviranomaisen on lisäksi ilmoitettava tartuntatautilaissa tarkoitetuille viranomaisille sellaisista valvonnassa esille tulleista seikoista, joilla voi olla merkitystä väestön suojaamisessa tartuntataudeilta. ([24.5.2013/365](#))

Valvontaviranomainen on velvollinen ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluehallintovirastolle näiden 83 §:n nojalla ylläpitämiin rekistereihin tarvitsemat tiedot. Lisäksi valvontaviranomainen on velvollinen pyydettyä ilmoittamaan Elintarviketurvallisuusvirastolle ja aluehallintovirastolle tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä, maksuja ja valvontaa koskevia muita tietoja tämän lain mukaisen valvonnan seurantaan varten.

Valvontaviranomaisen on toimitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot Elintarviketurvallisuusviraston määräämällä tavalla.

Tarkempia säännöksiä valvontaviranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

53 § ([8.4.2011/352](#))

Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava elintarvikealan toimijalle tarpeellisia ohjeita ja kehoituksia elintarvikemääräysten noudattamiseksi ja omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi.

54 §

Eläinlääkärin tiedonantovelvollisuus

Jos eläinlääkäri alkutuotantopaikalla suorittamansa eläinlääkärikäynnin yhteydessä havaitsee, että alkutuotantopaikan eläinten terveydentila on sellainen, että se oleellisesti heikentää kyseisten eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieenistä laatua, on eläinlääkärin ilmoitettava tästä eläinten omistajalle tai haltijalle sekä kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle.

6 a luku ([24.5.2013/365](#))

Elintarvikkeiden laatujärjestelmät ja virallisesti tunnustetut valvotut pito-olosuhteet ([7.11.2014/881](#))

54 a § ([24.5.2013/365](#))

Elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hyväksyminen ja hyväksymisen peruuttaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy 6 §:n 30 kohdassa mainitun komission asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen elintarvikealan toimijan hakemuksen kansallisesta elintarvikkeiden laatujärjestelmästä edellyttäen, että laatujärjestelmä täyttää asetuksen 22 artiklan 2 kohdan vaatimukset.

Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa jo hyväksytyyn laatujärjestelmän hyväksymisen, jos hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hakemisesta, hyväksymisestä ja peruuttamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

54 b § [\(24.5.2013/365\)](#)

Raportointi ja tiedonanto

Elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän tulee hyväksymishakemusta jätettäessä olla riippumattoman tahon tarkastama.

Hakijan on raportoitava ulkopuolisen tarkastuksen tuloksista Elintarviketurvallisuusvirastolle säännöllisesti ja ilmoitettava muutoksista laatujärjestelmän sisällössä.

Hakijan on julkaistava verkkosivuillaan tiedot laatujärjestelmästä, sen sisällöstä ja siihen osallistuvista tahoista.

Tarkempia säännöksiä riippumattoman tahon tarkastuksesta, tarkastuksen tulosten raportoinnista ja laatujärjestelmää koskevien tietojen julkaisemisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

54 c § [\(27.6.2014/503\)](#)

Valvottujen pito-olosuhteiden virallinen tunnustaminen

Elintarviketurvallisuusvirasto tunnustaa hakemuksesta alkutuotantopaikat ja niiden ryhmät, jotka täyttävät trikiiniasetuksessa tarkoitettujen valvottujen pito-olosuhteiden vaatimukset ja valvoo niitä. Elintarviketurvallisuusvirasto voi peruuttaa tunnustamisen, jos tunnustamisen edellytykset eivät enää täyty. Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä tehtäväksi trikiiniasetuksessa tarkoitettuja seurantatutkimuksia valvotuissa pito olosuhteissa kasvatettujen sikojen trikiinitilanteen selvittämiseksi.

Tarkempia säännöksiä valvottujen pito olosuhteiden vaatimukset täyttävien alkutuotantopaikkojen ja niiden ryhmien virallisen tunnustamisen hakemisesta, tunnustamisesta ja valvonnasta sekä tunnustamisen peruuttamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

54 d § [\(7.11.2014/881\)](#)

Nimisuojuatuotteen rekisteröiminen

Nimisuojuatuotteiden rekisteröinnin edellytyksistä, rekisteröinnin hakemiseen kelpoisista toimijoista, hakemusten käsittelystä ja tähän liittyvästä vastaväitemenettelystä, Euroopan komission toimivallasta myöntää ja peruuttaa rekisteröinti sekä nimisuojuatuotteen käytöstä, suojasta ja valvonnasta säädetään laatujärjestelmäasetuksessa.

Maaseutuvirasto käsittelee ja julkaisee nimisuojuotuotteiden rekisteröintiä koskevan hakemuksen, järjestää kansallisen vastaväitemenettelyn ja päättää rekisteröinnin edellytysten täyttymisestä Suomessa laatujärjestelmäasetuksessa säädetyin edellytyksin. Jos edellytykset täyttyvät, Maaseutuvirasto julkaisee päätöksen ja toimittaa hakemuksen Euroopan komissiolle.

Rekisteröinnin hakemisesta, vastaväitemenettelyn järjestämistä ja hakemusten ja päätösten julkaisutavasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

54 e § ([7.11.2014/881](#))

Ilmoitus rekisteröidyn nimisuojuotuotteen valmistamisesta

Rekisteröityä nimisuojuotuotetta valmistavan elintarvikealan toimijan on ennen tuotteiden markkinoille saattamisen aloittamista ilmoitettava tuotteen nimi ja valmistuspaikka 30–32 §:ssä tarkoitetulle valvontaviranomaiselle. Valmistuksen keskeyttämisestä tai lopettamisesta on ilmoitettava viivytyksettä valvontaviranomaiselle.

Ilmoitusvelvollisista toimijoista, ilmoituksissa annettavista tiedoista ja ilmoitusten antamistavasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

7 luku

Hallinnolliset pakkokeinot

55 § ([24.5.2013/365](#))

Elintarvikemääräysten vastaisuuden poistaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe, elintarvikehuoneisto, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden, johtaa kuluttajaa harhaan tai ovat muutoin elintarvikemääräysten vastaisia. Valvontaviranomainen voi myös määrätä elintarvikkeiden kansallisen laatujärjestelmän hakijan poistamaan kansallista laatujärjestelmää koskevan epäkohdan. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

[56 §](#)

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää elintarvikkeen alkutuotannon, valmistuksen, maahantuonnin, maastaviennin, kaupanpidon, tarjoilun tai muun luovutuksen taikka käytön elintarvikkeen valmistuksessa, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe taikka elintarvikehuoneisto, alkutuotantopaikka tai niissä harjoitettava toiminta ovat sellaiset, että ne aiheuttavat tai niiden voidaan perustellusta syystä epäillä aiheuttavan vakavaa terveysvaaraa eikä terveysvaaraa voida muilla tavoin estää.

Kielto voidaan määrätä väliaikaiseksi asian selvittämisen tai epäkohdan korjaamisen ajaksi. Väliaikainen kielto on voimassa, kunnes valvontaviranomainen antaa asiassa lopullisen ratkaisunsa. Valvontaviranomaisen tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että asiassa tarvittavat selvitykset tehdään viivytyksettä.

[57 §](#)

Elintarvikkeen markkinoilta poistaminen ja yleinen tiedottaminen

Valvontaviranomainen voi määrätä elintarvikealan toimijan poistamaan elintarvikkeen markkinoilta, jos elintarvikealan toimija ei noudata yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa säädettyä velvollisuutta poistaa elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten vastainen elintarvike markkinoilta. Valvontaviranomainen voi määrätä elintarvikkeen poistettavaksi markkinoilta myös silloin, kun elintarvikkeesta annettavat tiedot ovat oleellisesti elintarvikemääräysten vastaisia.

Valvontaviranomainen voi elintarvikealan toimijan kustannuksella yleisesti tiedottaa elintarvikkeiden turvallisuutta koskevien vaatimusten vastaisista elintarvikkeista, jos elintarvikealan toimija ei noudata yleisen elintarvikeasetuksen 19 artiklassa säädettyä velvoitetta ilmoittaa asiasta kuluttajille.

[58 §](#)

Haltuunotto

Valvontaviranomainen voi ottaa elintarvikkeen haltuunsa, jos elintarvike aiheuttaa tai on syytä epäillä elintarvikkeen aiheuttavan välitöntä terveysvaaraa eikä muita tämän lain mukaisia toimenpiteitä ole pidettävä riittävinä. Haltuunottaminen on suoritettava todistajan läsnä ollessa. Sille, jolta elintarvike on otettu haltuun, on annettava todistus, josta ilmenee haltuunotetun omaisuuden määrä ja haltuunoton syy.

Haltuunotettu omaisuus voidaan tarvittaessa säilyttää elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikassa sopivalla tavalla merkittynä taikka sinetöidyssä tai muutoin merkityssä varastotilassa. Omaisuus on sen aiheuttaman terveysvaaran arvioimiseksi mahdollisesti tarvittavan tutkimuksen ajan pyrittävä säilyttämään siten, ettei sen laatu heikkene.

[59 §](#)

Elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskeva päätös

Valvontaviranomainen päättää, mihin tarkoituksiin elintarvikemääräysten vastaista elintarviketta voidaan käyttää tai mihin tarkoituksiin se voidaan luovuttaa, jos elintarviketta ei voi muuttaa määräysten mukaiseksi. Jos elintarvikkeen käyttö ei ole mahdollista, tai jos terveydelliset syyt tai elintarvikemääräykset edellyttävät, elintarvike on määrättävä hävitettäväksi.

Valvontaviranomaisen on asetettava kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa elintarvikealan toimijan on noudatettava 1 momentin mukaista päätöstä. Valvontaviranomaisen on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös viivytyksettä. Päätöstä tehtäessä on pyrittävä siihen, että omistajan taloudellinen menetys jää mahdollisimman pieneksi.

60 §

Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta toimitettujen eläimistä saatavien elintarvikkeiden hylkääminen ensisaapumispaikassa

Valvontaviranomaisen on hylättävä Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta toimitettu eläimistä saatava elintarvike ensisaapumispaikassa, jos:

- 1) viranomaistutkimuksessa todetaan salmonellaa elintarvikkeessa, joka on 23 §:n 3 momentin mukaan tutkittava salmonellan varalta ennen Suomeen toimittamista;
- 2) hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa tehdyssä omavalvontatutkimuksessa todetaan salmonellaa elintarvikkeessa, joka on 23 §:n 3 momentin mukaan tutkittava salmonellan varalta ennen Suomeen toimittamista, eikä ensisaapumistoimija palauta elintarviketta oma-aloitteisesti lähtömaahan;
- 3) viranomaistutkimuksessa tai hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa tehdyssä omavalvontatutkimuksessa todetaan elintarvikkeessa mikrobeja tai kemiallisia jäämiä terveydelle vaarallisessa määrin tai elintarvike on muutoin mikrobiologisten, kemiallisten tai fysikaalisten ominaisuuksiensa vuoksi elintarvikkeeksi kelpaamaton, eikä elintarviketta voida 55 §:n mukaisesti määrätä käsiteltäväksi siten, että elintarvikekäyttö on mahdollinen;
- 4) elintarvikkeen lämpötila on kuljetuksen tai välivarastoinnin aikana muuttunut niin, ettei se täytä elintarvikemääräysten vaatimuksia, eikä elintarviketta voida 55 §:n mukaisesti määrätä käsiteltäväksi siten, että elintarvikekäyttö on mahdollinen eikä ensisaapumistoimija palauta elintarviketta oma-aloitteisesti lähtömaahan; tai
- 5) elintarvike ei täytä 18 §:ssä tarkoitettuja merkitsemistä, alkuperää, asiakirjoja tai todistuksia koskevia vaatimuksia eikä ensisaapumistoimija palauta elintarviketta oma-aloitteisesti lähtömaahan.

Ensisaapumistoimijalle on annettava mahdollisuus valvontaviranomaisen määräämässä kohtuullisessa ajassa korjata kohdassa 5 tarkoitettuja asiakirjoja koskevat puutteet.

Hylätyt elintarvikkeet on hylkäyspäätöksen mukaisesti palautettava lähtömaahan, käytettävä valvontaviranomaisen hyväksymään muuhun tarkoitukseen kuin elintarvikkeeksi tai hävitettävä. Jollei terveydellisestä syystä tai muusta lainsäädännöstä muuta johdu, ensisaapumistoimija voi valita, mihin edellä mainituista toimenpiteistä ryhtyy.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava hylkäämistään elintarvikkeista välittömästi Elintarvikevirastolle. Hylättyä elintarviketta ei saa palauttaa ennen kuin Elintarvikevirasto on varmistanut lähtömaan viranomaisilta, että elintarvikkeen saa palauttaa kyseiseen maahan.

Tarkempia säännöksiä elintarvikkeen hylkäykseen liittyvistä ilmoituksista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

61 §

Elintarvikehuoneiston hyväksymisen peruuttaminen

Valvontaviranomainen voi peruuttaa tekemänsä elintarvikehuoneiston hyväksymistä koskevan päätöksen kokonaan tai osittain, jos terveysvaaraa ei voida muulla tavoin estää. Hyväksyminen voidaan lisäksi peruuttaa, jos elintarvikehuoneisto tai siellä harjoitettava toiminta ovat olennaisesti elintarvikemääräysten vastaisia eikä elintarvikealan toimija ole noudattanut valvontaviranomaisen 55 tai 56 §:n nojalla antamaa määräystä tai kieltoa. Hyväksyminen voidaan peruuttaa myös määräajaksi.

62 §

Laboratorion hyväksymisen peruuttaminen

Elintarvikevirasto voi peruuttaa laboratorion hyväksymisen, jos laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta olennaisesti rikkoo 38 tai 40 §:ssä asetettuja vaatimuksia eikä laboratorio Elintarvikeviraston määräyksestä huolimatta korjaa puutteita ja puute on vakava. Myös määräaikainen hyväksyminen voidaan peruuttaa.

Elintarvikevirasto voi peruuttaa hyväksymisen myös asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos puute hyväksytyyn laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

63 §

Kiireelliset toimet

Kiireellisissä tapauksissa elintarvikevalvontatehtäviä suorittava kunnan viranhaltija, jolle ei ole siirretty toimivaltaa hallinnollisten pakkokeinojen käyttöön tämän lain 32 §:n 3 momentin mukaisesti, on oikeutettu ryhtymään 55, 56 ja 58 §:ssä tarkoitettuihin hallinnollisiin pakkokeinoihin. Viranhaltijan tämän pykälän nojalla tekemä päätös on viipymättä saatettava kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

64 §

Elintarvikeviraston päätös hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä

Elintarvikevirasto päättää yhtä kuntaa laajempaa aluetta koskevien 55–59 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä.

Elintarvikevirasto voi päättää hallinnollisten pakkokeinojen käyttämisestä yhdenkin kunnan alueella, jos se perustellusta syystä arvioi kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen toimet riittämättömiksi terveysvaaran estämiseksi.

Elintarvikeviraston on viipymättä ilmoitettava 1 ja 2 momentin nojalla tekemistään päätöksistä asianomaisille kunnille.

65 §

Markkinoinnin kieltäminen

Elintarvikevirasto voi kieltää elintarvikealan toimijaa jatkamasta elintarvikemääräysten vastaista markkinointia taikka uudistamasta sellaista tai siihen rinnastettavaa markkinointia. Kielto voidaan antaa myös väliaikaisena, jolloin kiello on voimassa, kunnes Elintarvikevirasto on antanut asiassa lopullisen ratkaisunsa.

Jos elintarvikkeen markkinoinnissa annetaan tietoja, joista voi aiheutua vakavaa terveysvaaraa tai jos elintarvikkeen markkinointi on oleellisesti totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa, Elintarvikevirasto voi 1 momentissa mainittujen toimenpiteiden lisäksi ryhtyä 56–58 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin, kunnes markkinointi on saatettu määräysten mukaiseksi.

66 §

Markkinoinnin oikaisu

Määrätessään 65 §:ssä tarkoitetun kiellon Elintarvikevirasto voi velvoittaa kiellon saaneen elintarvikealan toimijan määrääjässä toimittamaan markkinoinnin oikaisun, jos sitä markkinoinnista aiheutuvien ilmeisten haittojen vuoksi on pidettävä välttämättömänä. Päätöksessään Elintarvikevirasto voi määrätä, että markkinoinnin oikaisu on toteutettava vastaavassa laajuudessa kuin missä oikaisun kohteena oleva markkinointi on toteutettu.

67 §

Kuluttajansuojalain ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain soveltaminen

Sen lisäksi, mitä 65 ja 66 §:ssä säädetään, sovelletaan, mitä kuluttajansuojalaissa ([38/1978](#)) ja sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetussa laissa ([1061/1978](#)) säädetään markkinoinnista.

68 §

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämisuhka

Valvontaviranomainen voi tehostaa tämän lain nojalla annettua määräystä tai kielloa uhkasakolla tai teettämis- tai keskeyttämisuhalla. Uhkasakkoa sekä teettämis- ja keskeyttämisuhkaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa ([1113/1990](#)) säädetään.

69 §

Vastuu kustannuksista

Elintarvikealan toimija vastaa kustannuksista, joita sille aiheutuu, kun se noudattaa viranomaisten tämän luvun säännösten nojalla tekemiä päätöksiä.

8 luku

Maksut

70 §

Valtion viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain nojalla suorittamista toimenpiteistä on perittävä maksu, jollei valtion maksuperustelaissa ([150/1992](#)) muuta säädetä. Maksun suuruutta määrättäessä noudatetaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään. Pieniä eläinmääriä teurastavien teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastus- ja valvontamaksuja voidaan kuitenkin alentaa enintään valvonta-asetuksen 27 artiklan 3 kohdassa määritellylle tasolle siten kuin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään. ([8.4.2011/352](#))

Tarkemmat säännökset valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklassa edellytetyistä kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

71 §

Kunnan viranomaisten suoritteista perittävät maksut

Kunnan on perittävä elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu:

- 1) laitoksen hyväksymisestä ja muun kuin 13 §:n 3 momentissa tarkoitetun elintarvikehuoneiston ilmoituksen käsittelystä; ([8.4.2011/352](#))
- 2) kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastuksesta, näytteenotosta ja näytteen tutkimisesta;
- 3) Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievien elintarvikehuoneistojen valvonnasta siltä osin kuin vienti ostajamaan vaatimuksesta edellyttää tavallista kattavampaa valvontaa; ([24.6.2010/643](#))
- 4) elintarvikemääräysten noudattamatta jättämiseen perustuvien 7 luvussa tarkoitettujen toimenpiteiden valvomiseksi tapahtuvasta tarkastuksesta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, kunnan on perittävä maksu muustakin valvonnasta sekä siihen liittyvistä tarkastuksista ja tutkimuksista sellaisena kuin valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklassa säädetään.

Kunta voi periä maksun myös ympäristönsuojelulain ([527/2014](#)) 17 luvussa tarkoitetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen valvontaan liittyvistä tarkastuksista. ([27.6.2014/559](#))

Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Elintarviketurvallisuusviraston kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka tässä laissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäviksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun.

Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaa kunnille ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset. ([13.3.2009/130](#))

Edellä 1 momentissa tarkoitetut maksut määrätään siten, että niiden suuruus vastaa enintään toimenpiteestä aiheutuneita kustannuksia, jollei valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklasta muuta johdu. Tarkemmat säännökset valvonta-asetuksen 27 ja 28 artiklan edellyttämistä kansallisista järjestelyistä ja maksujen suuruuden määrittämisestä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. ([9.11.2007/989](#))

72 § ([13.3.2009/130](#))

Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorko

Tässä luvussa tarkoitetut maksut saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa ([706/2007](#)) säädetään.

Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan viivästyneelle määrälle periä vuotuista viivästyskorkoa korkolain ([633/1982](#)) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määrätymisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

9 luku

Muutoksenhaku

73 § ([7.8.2015/970](#))

Muutoksenhaku valtion viranomaisen päätökseen

Edellä 15, 28, 54 a, 55–62 ja 64–66 §:ssä tarkoitettuun valtion viranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa ([586/1996](#)) säädetään.

Muuhun valtion viranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valtion viranomaisen määräämään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tullin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin tullilaissa ([1466/1994](#)) säädetään. Tullin tämän lain 56 §:n nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin tullilain 38 §:ssä säädetään. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

TulliL [1466/1994](#) on kumottu TulliL:lla [304/2016](#).

74 § [\(7.8.2015/970\)](#)

Muutoksenhaku kunnan viranomaisen päätökseen

Kunnan viranhaltijan 63 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa vaatia oikaisua tai hakea muutosta valittamalla. Muuhun kunnan viranhaltijan päätökseen saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta kunnan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitavalta toimielimeltä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 15 §:ssä ja 55–61 §:ssä tarkoitettuun kunnan toimielimen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muuhun kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun kunnan toimielimen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Muutosta päätökseen, joka koskee kunnallista valvontasuunnitelmaa, 86 §:ssä tarkoitettuja kunnallisia elintarvikemääräyksiä sekä kunnallisia maksuja koskevaa taksaa, saa hakea siten kuin kuntalaissa säädetään.

75 § [\(7.8.2015/970\)](#)

Muutoksenhaku lihantarkastuspäätökseen

Lihantarkastusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista Elintarviketurvallisuusvirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

76 § [\(7.8.2015/970\)](#)

Muutoksenhaku ensisaapumistoimintaan liittyvään päätökseen

Ensisaapumistoimintaan liittyvään kunnan viranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua Elintarviketurvallisuusvirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ja muuhun ensisaapumistoimintaan liittyvään hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

76 a § [\(7.8.2015/970\)](#)

Muutoksenhaku hallinto-oikeuden päätökseen

Hallinto-oikeuden päätökseen 54 a §:ssä tarkoitettussa hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 55–62 ja 64–66 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa, jollei muualla

toisin säädetä, hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

77 §

Valvontaviranomaisen muutoksenhakuoikeus

Viranomaisella on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Elintarvikevirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut kunnan toimielimen muutoin kuin oikaisuvaatimuksen johdosta tekemän päätöksen tai muuttanut sitä. Elintarvikeviraston valitusoikeus ei koske tämän lain 74 §:n 4 momentissa tarkoitettua hallinto-oikeuden päätöstä.

78 §

Täytäntöönpano

Tämän lain 7 luvun säännösten nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman tai ennen kuin oikaisuvaatimus on käsitelty, jollei valitusviranomainen tai vastaavasti oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen toisin määrää. Oikaisuvaatimus ja valitus on käsiteltävä viivytyksettä.

Osaamistodistuksen peruuttamista koskevaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei Elintarviketurvallisuusvirasto tai valitusviranomainen toisin määrää. ([30.12.2008/1137](#))

Lihantarkastuspäätöstä on oikaisuvaatimuksesta ja valituksesta huolimatta noudatettava, jollei Elintarvikevirasto tai valitusviranomainen toisin määrää.

10 luku

Rangaistussäännökset

79 §

Rangaistussäännökset

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä terveysrikoksesta säädetään rikoslain ([39/1889](#)) [44 luvun 1 §:ssä](#).

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) valmistaa, tuo maahan, vie maasta, pitää kaupan, tarjoilee tai muutoin luovuttaa elintarvikkeen, joka ei täytä tämän lain 7 §:ssä säädettyjä vaatimuksia,

2) harjoittaa tämän lain mukaista toimintaa sellaisessa elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikalla, jota ei ole tämän lain mukaisesti hyväksytty, josta ei ole tehty tämän lain mukaista ilmoitusta tai jonka toiminta on väliaikaisesti, osittain tai kokonaan kielletty,

3) rikkoo tämän lain 19 §:ssä säädetyn omavalvontavelvoitteen,

4) rikkoo valvontaviranomaisen tämän lain 55, 57, 59 tai 66 §:n nojalla antamaa määräystä, 56 tai 65 §:n nojalla antamaa kieltoa, 58 §:n nojalla antamaa haltuunottopäätöstä, 60 §:n nojalla antamaa hylkäyspäätöstä taikka 61 tai 62 §:n nojalla antamaa hyväksymisen peruuttamista koskevaa päätöstä,

5) laiminlyö 24 tai 25 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen,

6) valvontaviranomaisen huomautuksesta tai kiellosta huolimatta toimittaa alkutuotantopaikalta sellaista elintarviketta, joka ei täytä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vaatimuksia, tai

7) antaa tämän lain 9 §:n vastaisesti tai muuten harhaanjohtavia tietoja elintarvikkeesta tai sen ominaisuuksista,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *elintarvikerikkomuksesta* sakkoon.

Rangaistus elintarvikkeen säännösten ja määräysten vastaisesta salakuljetuksesta ja sen yrityksestä sekä laittomasta tuontitavaraan ryhtymisestä säädetään [rikoslain 46 luvun](#) 4–6 §:ssä.

Valvontaviranomainen voi jättää esitutkintaviranomaiselle ilmoittamatta rikkomuksen, jos teko tai laiminlyönti on vähäinen eikä kyseessä ole niskoittelu viranomaisen kieltoja ja määräyksiä vastaan.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä, uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

[80 §](#)

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 81 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan [rikoslain 38 luvun](#) 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava [rikoslain 40 luvun 5 §:n](#) mukaan tai jollei siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

11 luku

Erinäiset säännökset

[81 §](#)

Salassa pidettävät tiedot

Valvonnassa saatuja tietoja koskevasta salassapitovelvollisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä valvonta-asetuksen 7 artiklassa. Salassapitovelvollisuuden estämättä voidaan tämän lain noudattamista valvottaessa tai

valvontaan liittyvää tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valtion ja kunnan viranomaisille tämän lain mukaisia tehtäviä varten;
- 2) syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille rikoksen selvittämiseksi;
- 3) ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, jos Euroopan yhteisön lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä velvoitteessa niin edellytetään.

82 §

Virka-apu

Poliisin ja tullilaitoksen on annettava valvontaviranomaisille näiden pyynnöstä virka-apua elintarvikemääräysten mukaisten tehtävien suorittamisessa.

83 § ([8.4.2011/352](#))

Rekisterit

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä sekä suorittamaansa valvontaa varten valtakunnallista rekisteriä kaikista elintarvikehuoneistoista, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista, ensisaapumispaikoista, ensisaapumistoimijoista, hyväksytyistä laboratorioista, eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen III jakson IV luvun I mukaisen metsästäjien hygieniakoulutuksen suorittaneista koulutetuista henkilöistä ja sellaisista alkutuotantopaikoista ja alkutuotantopaikkojen ryhmistä, joiden virasto on tunnustanut täyttävän triikiiniasetuksessa tarkoitettujen valvottujen pito-olosuhteiden vaatimukset. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa 13 §:n 2 momentissa tarkoitetuille laitoksille hyväksymisnumeron. ([27.6.2014/503](#))

Alkoholijuomamyymälöistä ja alkoholijuomien valmistus- ja varastointipaikoista rekisteriä pitää Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus ja valvontavirasto.

Aluehallintovirasto ja kunnan valvontaviranomainen ylläpitävät rekisteriä valvomistaan elintarvikehuoneistoista. Kunnan valvontaviranomainen ylläpitää rekisteriä valvomistaan elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita markkinoille saattavista toimipaikoista.

Alkutuotantopaikoista rekisteriä pitää maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain ([284/2008](#)) mukaisesti Elintarviketurvallisuusvirasto. Rekisterinpitäjän vastuusta säädetään maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain 5 §:ssä. Kunnat käyttävät ja pitävät alkutuotantopaikkarekisteriä ajan tasalla tässä laissa säädettyjen tehtävien edellyttämässä laajuudessa. Kalastusaluksia ja vesiviljelylaitoksia koskevia rekistereitä pitävät Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö sekä merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain ([690/2010](#)) mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset.

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valvonnan ohjausta ja kehittämistä varten 40 §:n 4 momentissa ja 45 §:n 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten perusteella rekisteriä ruokamyrkytystapausten selvittämiseen sekä zoonoosien seurantaan ja valvontaan liittyvistä seikoista.

84 §

Rekistereihin merkittävät tiedot

Rekistereihin merkitään valvontakohteiden tunnistetiedot, suunnitellut ja suoritettut valvontatoimenpiteet sekä vastaavat muut tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot. Tunnistetietoja ovat toimijan nimi, osoite ja yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus sekä valvontakohteen nimi ja osoite. Hyväksytyistä laboratorioista rekisteriin merkitään lisäksi arvioinnin piirissä olevat määritysmenetelmät sekä tutkimuksista vastaavan henkilön nimi. Tiedot poistetaan rekisteristä kolmen vuoden kuluessa siitä, kun toimija on ilmoittanut valvontaviranomaiselle toimintansa lopettamisesta.

Elintarvikevirasto julkaisee hyväksytyistä laboratorioista luettelon, josta edellä mainitut tiedot ilmenevät.

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa ([523/1999](#)) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

85 § ([29.12.2009/1724](#))

Valtionosuus

Kunnan tämän lain nojalla järjestämään toimintaan sovelletaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia ([1704/2009](#)), jollei lailla toisin säädetä.

86 §

Kunnalliset elintarvikemääräykset

Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista olosuhteista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä elintarvikkeisiin liittyvän terveysvaaran ehkäisemiseksi ja elintarvikkeisiin liittyvien terveydellisten olojen valvomiseksi.

Määräykset voivat koskea:

- 1) elintarvikkeiden käsittelyä, myyntiä tai luovutusta suuressa yleisötilaisuudessa;
- 2) elintarvikkeiden käsittelyä, myyntiä tai luovutusta torilla tai muualla ulkotilassa.

Kunnan valvontaviranomainen voi myöntää poikkeuksen elintarvikemääräyksestä siinä mainituin perustein.

Päätös elintarvikemääräysten hyväksymisestä annetaan tiedoksi siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan. Päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun kuulutus on asetettu yleisesti nähtäville. Samoin on kuulutettava elintarvikemääräysten voimaantulosta. Määräykset on lähetettävä tiedoksi aluehallintovirastolle. ([22.12.2009/1495](#))

12 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

87 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2006. Tämän lain 13 §:n 2 momentin 6 ja 7 kohta, 42 ja 76 § tulevat voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tällä lailla kumotaan seuraavat lait niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

- 1) 17 päivänä maaliskuuta 1995 annettu elintarvikelaki ([361/1995](#)); ja
- 2) eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu laki ([1195/1996](#)).

Jos muualla lainsäädännössä viitataan 2 momentissa mainittuihin lakeihin, tämän lain voimaan tultua sovelletaan niiden asemesta tämän lain säännöksiä.

Edellä 2 momentissa mainittujen lakien nojalla annetut säädökset jäävät edelleen voimaan, kunnes ne muutetaan tai kumotaan.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

88 §

Siirtymäsäännös

Ennen tämän lain voimaantuloa elintarvikelain tai terveydensuojelulain nojalla hyväksytyt tai ilmoitetut elintarvikehuoneistot ja alkutuotantopaikat sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetun lain nojalla rekisteröidyt alkutuotantopaikat saavat ilman eri hyväksyntää tai ilmoitusta jatkaa toimintaansa lukuun ottamatta kalastajien ja kalanviljelijöiden elintarvikehuoneistoja. Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen tulee vuoden kuluessa lain voimaantulosta ilmoittaa tiedossaan oleville kunnan alueella toimiville alkutuotantopaikoille, ettei näiden tarvitse tehdä 22 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta.

Ennen tämän lain voimaantuloa eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta annetun lain nojalla hyväksytyt elintarvikehuoneistot sekä terveydensuojelulain nojalla ilmoitetut kalastajien ja kalanviljelijöiden elintarvikehuoneistot, lukuun ottamatta 13 §:n 2 momentin 13 kohdassa tarkoitettuja elintarvikehuoneistoja, saavat ilman eri ilmoitusta tai hyväksyntää jatkaa toimintaansa kolmen vuoden ajan tämän lain voimaantulon jälkeen, jonka ajan kuluessa niiden

on tehtävä uusi hyväksymistä koskeva hakemus valvontaviranomaiselle. Mainitut elintarvikehuoneistot saavat jatkaa toimintaansa hakemuksen käsittelyn ajan.

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden tutkimuksia tekevästä laboratorioista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen ([957/2002](#)) mukaiset viranomaisen ottamat näytteet voidaan tämän lain 39 §:n 1 momentin estämättä tutkia mainitun asetuksen mukaisesti hyväksytyssä laboratorioissa ennen 31 päivää joulukuuta 2006. Mainitun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen mukaiset omavalvontanäytteet voidaan tämän lain 39 §:n 2 momentin estämättä tutkia ennen 31 päivää joulukuuta 2007 mainitun asetuksen mukaisesti hyväksytyssä laboratorioissa. Muut tämän lain 39 §:n 2 momentissa tarkoitettut omavalvontaan kuuluvat näytteet voidaan ennen 31 päivää joulukuuta 2007 tutkia myös muussa laboratorioissa.

Sen, joka tämän lain voimaan tullessa on kelpoinen elintarvikevalvonnan tehtävään, katsotaan täyttävän tämän lain mukaiset vastaavaa tehtävää koskevat pätevyysvaatimukset. Sen, jolla ei tämän lain voimaan tullessa ole tarvinnut olla osaamistodistusta koulutuksensa tai suoritetun tutkinnon takia, tulee hankkia osaamistodistus vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Kunnalla, Elintarvikevirastolla, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksella, Tullilaitoksella, lääninhallituksilla, Puolustusvoimilla ja rajaeläinlääkäreillä tulee olla tämän lain 48 §:n mukainen valvontasuunnitelma 1 päivään tammikuuta 2007 mennessä. Kunta voi aloittaa tämän lain 71 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisten maksujen perimisen sen hyväksytyä valvontasuunnitelman ja 71 §:n 1 momentin mukaisen maksutaksan.

[HE 53/2005](#), MmVM 9/2005, EV 202/2005, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/99/EY (32003L0099); EYVL N:o L 325, 12.12.2003, s. 31, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/41/EY (32004L0041); EYVL N:o L 157, 30.4.2004, s. 33, Neuvoston direktiivi 89/662/ETY (31989L0662); EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13, Neuvoston direktiivi 96/23/EY (31996L0023); EYVL N:o L 125, 23.5.1996, s. 10

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

9.11.2007/989:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla annetut valtioneuvoston, kauppa- ja teollisuusministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetukset jäävät edelleen voimaan.

Kauppa- ja teollisuusministeriössä sekä sosiaali- ja terveysministeriössä tämän lain voimaan tullessa maa- ja metsätalousministeriöön siirtyviä tehtäviä hoitava virka- ja työsopimussuhteinen henkilöstö sekä vastaavat virat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa maa- ja metsätalousministeriöön. Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa. Vastaanottavan organisaation palkkausjärjestelmän mukaista kuukausipalkkaa korkeampi palkkaus turvataan edellyttäen, että henkilön tehtävät vastaanottavassa organisaatiossa vastaavat vaatimuudeltaan vähintään hänen tehtäviään luovuttavassa organisaatiossa. Henkilöllä on tällöin oikeus luovuttavassa

organisaatiossa maksetun ja vastaanottavassa organisaatiossa maksettavan kuukausipalkan erotuksen määräiseen palkanlisään.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 70/2007](#), MmVM 4/2007, EV 41/2007

30.12.2008/1137:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2009.

Lain 43 a ja 75 § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä toukokuuta 2009.

[HE 108/2008](#), MmVM 11/2008, EV 183/2008

13.3.2009/130:

Tämä laki tulee voimaan 20 päivänä maaliskuuta 2009.

[HE 230/2008](#), StVM 2/2009, EV 6/2009

12.6.2009/411:

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2009.

[HE 51/2009](#), StVM 13/2009, EV 64/2009

22.12.2009/1495:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

[HE 161/2009](#), HaVM 18/2009, EV 205/2009

29.12.2009/1724:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

[HE 174/2009](#), HaVM 19/2009, EV 223/2009

24.6.2010/643:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2010.

Toimijan, joka saattaa markkinoille elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvia tarvikkeita, on tehtävä tämän lain edellyttämä ilmoitus toimipaikastaan ja siellä harjoitettavasta toiminnasta

toimipaikan sijaintikunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyt lihantarkastuslaboratorio katsotaan trikiinitutkimusten osalta tämän lain nojalla hyväksytyksi viranomaislaboratorioksi ilman erillistä hyväksymistä vuoden 2013 loppuun. Jos lihantarkastuslaboratorion hyväksymishakemuksen käsittely on tämän lain voimaan tullessa Elintarviketurvallisuusvirastossa vireillä, hakemus katsotaan tämän lain tarkoittamaksi viranomaisnäytteitä tutkimaan hyväksytyin laboratorion hyväksymishakemukseksi.

[HE 275/2009](#), MmVM 11/2010, EV 96/2010

8.4.2011/352:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Ennen tämän lain voimaantuloa hyväksytyt elintarvikehuoneisto, jolta ei tämän lain 13 §:n nojalla edellytetä hyväksymistä, katsotaan tämän lain 13 §:n 1 tai 3 momentin nojalla ilmoitetuksi elintarvikehuoneistoksi ilman erillistä ilmoitusta. Jos tällaisen elintarvikehuoneiston hyväksymishakemuksen käsittely on tämän lain voimaan tullessa asianomaisessa valvontaviranomaisessa vireillä, hakemus katsotaan tämän lain 13 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitetuksi ilmoitukseksi.

Henkilön, joka työskentelee 13 §:n 3 momentissa tarkoitettussa elintarvikehuoneistossa ja jolla ei tämän lain voimaan tullessa ole tarvinnut olla 27 §:n tarkoittamaa osaamistodistusta, tulee hankkia osaamistodistus kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Kotimaan kulutukseen tarkoitettua luonnonvaraisen riistan lihaa voidaan tarkastaa kunnan virkaeläinlääkäriin luvalla muuallakin kuin riistan käsittelylaitoksessa, teurastamossa tai poroteurastamossa kunnan virkaeläinlääkäriin toimesta kahden vuoden ajan tämän lain voimaantulosta, jos lupa on annettu ennen tämän lain voimaantuloa.

[HE 293/2010](#), MmVM 32/2010, EV 333/2010

24.5.2013/365:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2013. Tämän lain 22 §:n 6 momentti tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Ennen tämän lain voimaantuloa elintarvikelain 13 §:n nojalla ilmoitetut 22 a §:n 1 momentin mukaiset alkutuotantopaikat saavat ilman eri hyväksyntää tai ilmoitusta jatkaa toimintaansa 22 a §:n mukaisina alkutuotantopaikkoina edellyttäen, että ne täyttävät iduntuotantolaitosten hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 852/2004 mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 210/2013 mukaiset vaatimukset.

[HE 34/2013](#), MmVM 3/2013, EV 56/2013

30.12.2013/1195:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

[HE 145/2013](#), MmVM 21/2013, EV 204/2013

27.6.2014/503:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2014.

[HE 40/2014](#), MmVM 7/2014, EV 57/2014

27.6.2014/559:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

[HE 214/2013](#), YmVM 3/2014, EV 67/2014

7.11.2014/881:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Elintarvikealan toimijoiden, jotka lain voimaan tullessa valmistavat rekisteröityjä nimisuojuotteita, on annettava 54 e §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus vuoden 2015 loppuun mennessä.

[HE 98/2014](#), MmVM 13/2014, EV 121/2014

20.3.2015/295:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2015.

[HE 47/2014](#), MmVM 29/2014, EV 295/2014

7.8.2015/970:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

[HE 230/2014](#), LaVM 26/2014, EV 319/2014

16.12.2016/1153:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

[HE 104/2016](#), MmVM 12/2016, EV 143/2016

21.12.2016/1239:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2017.

[HE 13/2016](#), StVM 24/2016, EV 168/2016

24.2.2017/128:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2017.

[HE 1/2017](#), MmVM 1/2017, EV 1/2017

28.12.2017/1113:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2018.

[HE 100/2017](#), StVM 24/2017, SuVM 1/2017, EV 186/2017